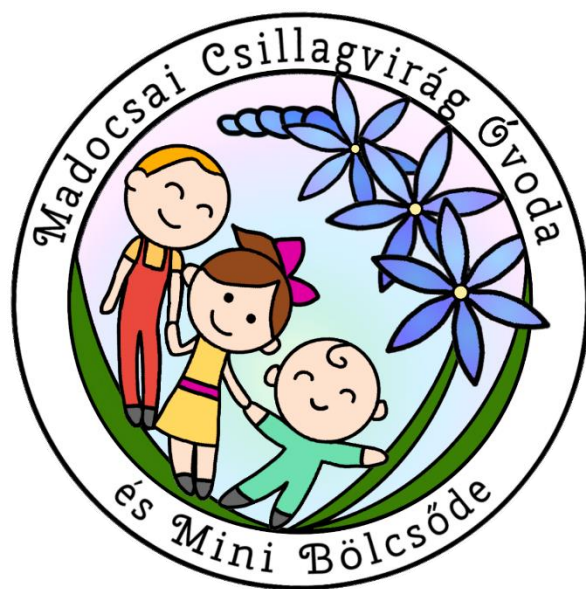

**Madocsai
Csillagvirág Óvoda és Mini Bölcsőde
Pedagógiai Program**

2024.

Tartalom

BEVEZETŐ GONDOLATOK	2
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	3
2. ÓVODAKÉPÜNK	3
1.1. A Madocsa Csillagvirág Óvoda és Mini Bölcsőde jellemző adatai.....	5
1.2. Az óvoda helyzetképe	5
1.3. Tárgyi feltételek	6
2. NEVELÉSÜNK CÉLJA, FELADATAI	7
3. A NEVELÉS KERETEI	11
3.1. Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés	11
3.2. Az egészséges életmód alakítása	15
3.3. Egészségvédelmi program	19
3.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	25
4. A TUDATOS FEJLESZTÉS FELTÉTELEI, A FELADATRENDSZER ELEMELI	28
4.1. Játék.....	28
4.2. Az óvodapedagógus részvétele a játékban.....	34
4.3. Társas közösségi tevékenység	38
4.4. Munkatevékenység:.....	40
4.5. Szabadidős tevékenységek	42
5. KOMPLEX FOGLALKOZÁSOK RENDSZERE	43
5.1. A külső világ tevékeny megismerése	44
5.2. Művészeti tevékenységek.....	49
5.3. Mozgás	55
6. HAGYOMÁNYOK ÉS ÜNNEPEK	58
7. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	59
8. GYERMEKVÉDELMI MUNKA.....	65
9. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK	66
10. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEK ÓVODAI BEFOGADÁSA	68
11. AZ ÓVODAI NEVELÉS SZERVEZÉSE, TERVEZÉSE	74
12. AZ ÓVODA ESZKÖZRENDSZERE	79
13. LEGITIMÁCIÓ.....	92

BEVEZETŐ GONDOLATOK

2008. július 1-től a paksi kistérség három települése- Dunaföldvár, Bölske, Madocsa – képviselőtestülete azt a határozatot hozta, hogy a közoktatási feladatellátását mikrotérségi formában kívánja tovább folytatni. Ez a társulás 2017.június 30-án megszűnt. Az új intézmény neve Madocsa Kölyökkuckó Óvoda. Madocsa Község Önkormányzata sikeresen pályázott mini bölcsőde létesítésére, mely többcélú intézmény létrehozását eredményezte. 2020. szeptember 2-án új nevet kapott az intézmény: Madocsa Csillagvirág Óvoda és Mini Bölcsőde.

Nevelési programunkat 1999-ben készítettük el az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja szerint, szem előtt tartva az abban megfogalmazott értékeket.

A Tevékenységközpontú program középpontba állítja a gyermeki tevékenységre épülő nevelést és ezt az elvet a teljes nevelési folyamaton keresztül kiemelten kezeli. A pedagógiai rendszer nevelés és gyermekközpontú, amely a tevékenységeken keresztül és a tevékenységek által történő nevelést tekinti alapvető feladatának. A tevékenységközpontú óvodai nevelési program a köznevelés valamennyi elemét (óvoda, általános iskola, középiskola) magába foglaló rendszer első láncszeme.

A jogszabályok folyamatos változását követve módosítottuk pedagógiai programunkat, tartalmi szempontból továbbra is a tevékenységközpontú óvodai programhoz ragaszkodunk, mert az elmúlt évek tapasztalatai igazolják, hogy gyermekeink szeretnek óvodába járni, szívesen, örömmel tevékenykednek, nyitottak a környező világra.

1. JOGSZABÁLYI HÁTTER

- Magyarország Alaptörvénye
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük
- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről

2. ÓVODAKÉPÜNK

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Nevelésünk során biztosítjuk az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

Az óvoda funkciói:

- óvó-védő
- szociális
- nevelő-személyiségfejlesztő

Óvodánk közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvodai nevelés szakasza a gyermek három éves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettségét meg nem kezdi.

Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Óvodai nevelésünk gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a testi, szociális és értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű- az életkornak és fejlettségnek megfelelő- tevékenységekről, különösen tekintettel a szabad játékra.

Óvodánk biztosítja a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek nevelését, az önazonosságuk megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, a gyermeki jogok és alapvető szabadság védelmét.

Programunkba beilleszthető a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermek sikeres tevékenykedtetése.

Egyaránt megfelelő gondozást, ellátást kapnak a sajátos nevelési igényű gyerekek is.

Pedagógiai munkánk során elképzelésünk: alakítani, formálni a ránk bízott gyermekeket, megmutatni a világot olyannak, amilyen és lehetőséget biztosítani arra, hogy egyéni képességeiknek megfelelően tevékenykedhessenek. Nevelési elveinket, a környezet lehetőségeit és a jövő elvárásait igyekszünk összhangba hozni, megvalósítani. Fontos feladatunknak tartjuk a gyermek megismerésén alapuló egyéni fejlesztést, ezzel összefüggésben a szülőkkel való tartalmas együttműködést, a családi, érzelmi biztonságra épülő óvodai nevelést.

Az életre való felkészítést tapasztalatokon keresztül, személyes élménnyé formálva biztosítjuk a gyermekek részére játékos formában. Tervezésünk kerete a tevékenység, így fejlesztve a beszédkészséget, a mozgáskészséget, a különböző matematikai készségeket, művészeti, kulturális tevékenységekkel összefüggő készségeket. A megtanult, elsajátított készségek, a megszerzett tapasztalatok, élmények megjelennek a gyerekek mindenfajta tevékenységében. Ennek során egyre több tapasztalatot szereznek az őket körülvevő világból.

Munkánk során kiemelten fontosnak tartjuk a játék elsődlegességét, valamint a tanulási folyamat tág értelmezését.

Az óvodáskor végére a gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként gyermekeink nagy része az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás keretében az életkor figyelembevételével lehetőséget adunk a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Óvodai nevelésünk főbb alapelvei:

- az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése
- a testi, szociális és értelmi képességek egyéni alakítása,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységek biztosítása.

1.1. A Madocsa Csillagvirág Óvoda és Mini Bölcsőde jellemző adatai

Óvodánk hivatalos elnevezése:

Madocsa Csillagvirág Óvoda és Mini Bölcsőde

Óvodánk pontos címe, telefonszáma:

- Madocsa, Paksi út 19. ☎ 75/330-074

Az óvoda 3 csoporttal működik, s 90 férőhellyel rendelkezik.

A csoportok szervezésénél lehetőleg a homogén csoportok kialakítására törekszünk, de nem zárkózunk el szükség szerint a vegyes csoportok kialakításától sem.

A falu központban helyezkedik el az óvoda.

Az óvodai alapítvány a „Madocsa Óvodásokért Közalapítvány” évek óta azt a célt szolgálja, hogy gyermekeink minél esztétikusabb, játékeszközökkel jól ellátott környezetben nevelkedhessenek, valamint az óvónők részére a hiányzó szakmai anyagot biztosítsa.

1.2. Az óvoda helyzetképe

Az óvodában 10,5 alkalmazott dolgozik. Óvodapedagógus munkakörben 4 fő, megfelelő szakképzettséggel. Pedagógiai munkát segítő munkakörben 5,5 fő, 3 fő szakképzett dajka és 2,5 pedagógiai asszisztens.

Az intézmény alkalmazotti közössége folyamatosan változó. A nevelőtestület tagjai jól felkészült szakemberek. Az óvoda a nevelőtestület által elfogadott továbbképzési programmal rendelkezik. Intézményünkben a folyamatos továbbképzés megoldott.

A pedagógus továbbképzésben azon képzéseket helyezük előtérbe, amelyek intézményünk hatékonyabb működését szolgálják. Jelenleg egy szakvizsgázott óvodapedagógus dolgozik.

A gyermekvédelmi felelős látja el a gyermekvédelmi feladatokat, munkája az éves munkatervben rögzített. Szoros kapcsolatot tart fenn a Családsegítő-és Gyermekjóléti Központtal.

Az óvoda nyitva tartása alatt minden csoportban óvodapedagógus illetve pedagógiai asszisztens foglalkozik a gyerekekkel. Munkájukat a dajkák segítik, akik a konyhai és takarítói feladatokat is ellátják.

A főigazgató feladata a pedagógiai munka irányítása és koordinálása.

Az óvoda folyamatos működése megoldott.

1.3. Tárgyi feltételek

Az épületben 3 csoport működik, korszerűen, a mai igényeket kielégítve. A csoportszobák tágasak, világosak minden teremben galéria is van.

Csoportszobáink több funkciót töltenek be: az óvodai tevékenységek, játék, torna, étkezés és pihenés színtere is. Felszereltségük jó, minden teremben esztétikus bútorok vannak, a bútorokat, felszerelési tárgyakat folyamatosan cseréljük. A csoportszobák mérete megfelel a törvényi előírásoknak, az egy főre jutó alapterület eléri a 2 m²-t.

Mindegyik csoporthoz tartozik öltöző és vizesblokk. Az épület további helyiségei: felnőtt öltöző/logopédiai szoba, szertár, tálaló konyha, nevelői szoba/főigazgatói iroda. Az épület nagy hiányossága, hogy nincs tornaszoba.

Minden csoportban található különböző témájú könyvek / leporellók, mesekönyvek, ismeretterjesztő stb. /. A hangszerkészlet óvodai szinten biztosított. A csoportszobákban megtalálhatók a gyermekek méretének megfelelő bábok is.

Valamennyi csoportban sokféle és változatos játék áll a gyermekek rendelkezésére az eszköznorma előírásainak megfelelően.

Az óvoda belső szakmai felszereltségének bővítését az óvoda alapítványának segítségével biztosítjuk. Sportszerekkel, különböző fejlesztési eszközökkel jól ellátott az óvoda. Rendszeresen támaszkodunk a különböző pályázati lehetőségekre, illetve az Szülői Munkaközösség által szervezett rendezvények bevételeire.

Könyvtármányunkat folyamatosan gyarapítjuk a program szellemének megfelelően, és újonnan megjelenő kiadványokkal folyamatosan bővítjük.

A logopédiai szobát, folyamatosan bővítjük különböző fejlesztő eszközökkel. Helyben megoldott a logopédiai szolgáltatás, és a fejlesztőpedagógiai foglalkozás is.

Óvodánkhoz nagy udvar tartozik.

Az óvoda udvarát oly módon próbáljuk alakítani, hogy az mindenképpen a gyermekek kényelmét, biztonságát szolgálják, lehetővé tegye mozgás-és játékigényük kielégítését.

A korábbi években egy nagyobb udvarrendezésre került sor. Szülői segítséggel pergolát építettünk. Az udvar egy részét füvesítettük, kis virágfoltokat alakítottunk ki. 2017 tavaszán új, EU-s szabványoknak megfelelő udvari játékeszközöket telepítettünk. 2021 őszén tovább bővítettük játékeszközöinket két rugós hintával EU-s szabványoknak megfelelően.

A folyamatos tárgyi felszereltség javítása érdekében mindig ügyeltünk a fontossági sorrendre. A forrásbiztosítás tervezése, felelősök kijelölése a megvalósítás sikerének a kulcsa.

Forrásaink:

- pályázati pénzüsszeg
- alapítványi pénz
- költségvetési pénz
- rendezvények bevétele
- hasznos anyagok gyűjtése

Az udvari játékok bővítése és cseréje folyamatos feladatunk.

Az udvar megfelelő teret biztosít a gyermekek szabad játékához

2. NEVELÉSÜNK CÉLJA, FELADATAI

Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll, akinek fejlődésében meghatározó az óvodapedagógus személyisége.

Az óvoda gondozza, ápolja, védi és fejleszti a gyermekeket s mindent megtesz azért, hogy a családi közösséget kiegészítve, az esetleges hátrányokat csökkentve készítse fel őket az életre. Az életre való felkészítés csak valóságos tevékenységeken keresztül valósulhat meg.

A gyermeki kíváncsiságra, egyéni érdeklődésére építve olyan játékos, spontán módon nyújtunk a gyermekeknek ismereteket, melyek a későbbiek folyamán az iskolai életre, a társadalomba való beilleszkedésre alkalmassá teszik őket.

Törekszünk a családdal való szoros kapcsolattartásra, a családok segítésére, erősítésére, hisz a családban éri a legtöbb hatás a gyereket. A szülőkkel való együttműködés egyik kulcsa a folyamatos kommunikáció.

Törekszünk arra, hogy az óvodapedagógus és a gyermekek aktívan működjenek együtt. Fontos, hogy a gyermekeknek éppúgy legyen ötletük, véleményük, elképzelésük, javaslatuk, mint a felnőtteknek. Ezt elfogadjuk és beillesztjük a fejlesztésbe.

Tiszteletben tartjuk a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait, adottságait, fejlődési ütemük különbözőségét, ezt figyelembe véve valósítjuk meg az egyéni fejlesztést.

Biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek számára az óvoda keretein belül az egyéni fejlesztést, a logopédiai ellátást.

Célunk:

- a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetenciaérzés kialakítása, fenntartása.
- hogy a gyermekeknek igényévé váljék a csoporttal való együttműködés, de, ha egyedül szeretne tevékenykedni, ezt is megtehesse.
- az adekvát és rendszeres életritmus, a megfelelő napirend kialakítása a nevelés keretei között.
- hogy a gyermek az óvodapedagógusban, dajkában társra, ha kell, természetes támaszra találjon.
- az óvodáskorú gyermekek környezettudatos viselkedésének alakítása, magalapozása.
- hogy az óvodáskor végére, iskolaérett gyerekek menjenek az iskolába.

Programunk kitűzött céljait a gyermekek tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével tudjuk megvalósítani. A képességek kibontakoztatásának központi szerepe van a fejlesztésben, mely tevékenységeken keresztül történik.

Általános alapelveink:

- Törekszünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermekeket megillető jogok megerősítésére-oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas, és szeretetteljes nevelésben, az alapvető szabadságok tiszteletben tartására, az egyenlő hozzáférés biztosításával
- A gyermeket gondoskodás és különleges védelem illeti meg
- Óvodai nevelésünk a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve biztosít lehetőséget a tevékenységekre, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről
- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- Óvodai nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését, a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek ellátását
- A nevelőmunkánk során alkalmazott módszerek, pedagógiai intézkedések a gyermekek személyiségéhez igazodnak
- Programunkkal az óvodába járó gyermekeket, s azok szüleit kívánjuk segíteni, az óvodánk a családi nevelés kiegészítője
- Biztonságos, csoportos együttlétre, megfelelő testi, mentális gondozásra, az óvodai élet nyitott, bizalmas, szeretetteljes légkörének megvalósítására törekszünk, mely igazodik a gyermek fejlődési üteméhez.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek egyéni szükségleteit, egyéniségét, életkori sajátosságait, adottságait. Az egyéni, differenciált bánásmód szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, amely minden gyermeket megillet.
- Óvodai nevelésünk tevékenységközpontú, melyben a gyermekek a legkülönbözőbb cselekvések, tevékenységek között válogathatnak, melyben az óvónő által kezdeményezett helyzetek mindegyike igazodik az életkori sajátosságokhoz

- A gyermekek váljanak képessé együtt cselekedni, együttműködni társaikkal és az őket körülvevő felnőttekkel.
- Törekszünk a komplexitásra, az ismereteket nem külön-külön, hanem összefüggéseiben, kölcsönhatásaiban figyeltetjük meg a gyermekekkel, úgy ahogyan az a valóságban is előfordul. Ezen tevékenységek örömforrást jelentenek a gyermekek számára, melyek újabb cselekvésre serkentik őket. A cselekvések sorozata a spontán módon való fejlődést hozza maga után.
- Nevelésünk területei szoros összefüggésben állnak egymással, egyiket sem kezeljük elszigetelten, viszont meghatározó szerepet szánunk a játéknak, a mozgásnak, a kommunikációnak, és az óvodákban kialakult hagyományoknak.
- A játék, a szabad játék a gyermek legelemibb pszichikus szükséglete, ezen keresztül tapasztalja meg az őt körülvevő társadalmi és természeti környezetet, szerzi meg ismereteit, tanul, jut örömhöz és sikerélményhez. A játék lesz a gyermek számára a legfőbb élményforrás, a személyiségének fejlesztésének színtere, a tanulás, az egyéni készség- és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.
- Fontos, hogy a gyermekeket minél több tapasztalathoz juttassuk, minél több élményt élhessen át, természetes kíváncsiságukat kielégíthessék, ezeket a cselekvésen keresztül élje meg, mely a valódi tudás alapja lesz. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás alapja.
- Az óvodapedagógus által összeállított tevékenységrendszer a gyermek egyéni érdeklődésére, cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épül.
- A gyermek fejlődésének alapja, hogy óvó, védő, gondoskodó szeretet, folytonos, stabil biztonság vegye körül, ezért fontos, hogy jó érzelmi kapcsolat legyen az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyerekek, és az óvoda alkalmazottai között.
- Az anyanyelvi nevelés áthatja az óvodai nevelést, tartalma a nevelés eszközeinek, és a gyermeki tevékenységrendszernek, ezért kiemelt jelentőséggel bír.
- A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen.
- Alapelvünk, hogy a gyermek, mint egyén megtalálja helyét a közösségben. A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze a játék, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.

- Fontos a gyermekek számára a megfelelő életvitel, a megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer, az egészséges életmód iránti igény kialakítása
- A szűkebb és tágabb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével lehet elérni, hogy a gyermekek tiszteljék a környezetet, alakítsák anélkül, hogy kárt okoznak benne.
- A gyermek nevelése elsősorban a család feladata, az óvoda kiegészítő szerepet játszik, ezért fontos a családok nevelési szokásainak megismerése, elfogadása.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, a sajátos nevelési igényű gyermekek élete is legyen teljes értékű.
- Munkánk során nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermek mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre
- Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy meglévő hátrányai csökkenjenek, nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

3. A NEVELÉS KERETEI

3.1. Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

Lényegesnek tartjuk, hogy a gyermekeket óvodába lépéskor, az óvodai élet során kedvező érzelmi hatások érijék, ezért érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családias, gondoskodó légkört alakítunk ki.

A beszoktatás, befogadás időszaka meghatározza a gyermekek érzelmi kötődését. A beszoktatás előkészítését a szülői igényekkel összhangban szervezzük. Lehetőséget biztosítunk, hogy a szülő a gyermekkel együtt ismerkedjen az óvodával, az óvodapedagógussal, a dajkával, az új környezettel. Figyelünk arra, hogy a beilleszkedés lehetőleg zökkenőmentes legyen, hiszen a fejlesztés, a fejlődés csak ezután indulhat a tevékenységek folyamatában.

Meghatározó eleme, alapja az érzelmi nevelésnek az óvodapedagógus és a szülői ház között kialakuló jó kapcsolat, a nyitottság a család felé, mely a családlátogatások alkalmával kezdődik, és a bizalmon alapul. Óvodai nevelésünk támaszkodik a családi nevelésre, a család és az óvoda szoros együttműködésére törekszik. Nevelésünk során figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítjük az intervenciók gyakorlatot.

Beszélgetünk a gyermek családban betöltött helyéről, érzelmi kapcsolatairól. Ez a fajta nyitottság elősegíti, hogy a gyermek rá tudjon csodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. A különböző tevékenységek, élmények során a gyermek megismeri szűkebb és tágabb környezetét, megismeri lakóhelyének szokásait, hagyományait, értékeit, abban el kell, hogy tudjon igazodni, s a későbbiek során ez lesz a hazaszeretet, a szülőföldhöz, lakóhelyéhez kötődésének az alapja.

Az élet első 6-7 éve meghatározó. Erős az indulati töltés, élmény- és érzelem vezéreltek a gyermekek. Az óvodapedagógus minta a gyermek számára, a legfinomabb szabályozó, modellértékű, és a gyermeki magatartás szempontjából a megerősítés eszköze. Igen fontos ezért az érzelmi támaszt nyújtó meleg nevelői attitűd.

Jelentős közösségformáló szerepe van az állandó személyes érintkezéseknek, a beszélgetéseknek, a metakommunikáció eszközeinek; modellértékű az óvodapedagógus és az óvoda minden dolgozójának kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

A bölcsődéből, illetve az otthonról érkező gyermekek számára az új környezetben az életritmus szokatlan, a beilleszkedés, az alkalmazkodás nehézségeit segítjük.

A szocializáció folyamatában nagy jelentősége van az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatoknak. Fontos, hogy ezeket a kapcsolatokat pozitív érzelmi attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Nagy erővel bír a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása, amelybe a gyermekek örömmel és érdeklődéssel kapcsolódnak be.

A társas kapcsolatok formálják a gyermeki személyiséget, érzelmi többletet biztosítanak. Ez az első lépcsőfok a gyermekek számára a társadalomba való beilleszkedésnek. A szocializáció szempontjából fontos a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. A tevékenységek során-melyek lehetnek páros, mikro csoportos, vagy csoportos tevékenységek- választási lehetőséget biztosítunk gyermekeinknek.

Olyan óvodai életet biztosítunk gyermekeink számára, mely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak - mint együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, és akaratának- mint önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat fejlődését, a szokás- és normarendszer megalapozását, kialakítását, az azokhoz való alkalmazkodást, mely erkölcsi

nevelésünk alapja. A lelki nevelés legfőbb terepe a játék, amely csak megfelelően támogató környezetben bontakozhat ki.

Nevelési programunkkal segítjük a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, olyan pedagógiai módszereket alkalmazunk, olyan helyzeteket teremtünk, melyekkel lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermek kielégítthesse természetes társas szükségleteit, melyekkel neveljük gyermekeinket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A gyermek érzelmi lény, érzelmi biztonság, közös élmények, szokás –és normarendszer biztosítására van szüksége.

Célunk:

- Az együttműködés, a jó közérzet, a cselekvésre (játékra) ösztönző légkör kialakítása
- Erkölcsi, akarat tulajdonságok kialakítása, erősítése, fejlesztése az óvodapedagógus, dajka példaadásával
- A különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés
- A szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása
- A figyelem ráirányítása a környezetünkben megmutakozó jóra és szépre, annak tiszteletére és megbecsülésére nevelés
- Az esélyegyenlőség biztosítása mind a hátrányos, mind a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek számára
- Esélyteremtés a migráns gyerekek számára
- Tehetséggondozás

Az óvodapedagógus feladatai:

- Nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó családi légkör megteremtése
- A gyermek szociális érzékenységének fejlődéséhez a szintér biztosítása
- A nevelés folyamatában az érzelmi átélés, beleélés (empátia) képességének kialakítása, erősítése
- Játzósarkok kialakítása, együttjátzás lehetőségének biztosítása, a csoportszoba környezettudatos szemléletű, otthonos, hangulatos, esztétikus, biztonságos berendezése
- Az együttélés szabályainak megismertetése a nevelés folyamatában

- A nem szerepek határainak tágítása, a nembeli különbözőségekből fakadó sajátos értékek megőrzése mellett
- Közösségben való tájékozódás elősegítése
- Az óvodapedagógus példaadásával különbözőség elfogadása
- Környezettudatos magatartásformák alakítása
- A családokkal való együttműködésre törekvés
- A migráns gyerekek beilleszkedésének segítése
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni fejlesztése
- A tehetséges gyerekek kibontakozásának támogatása
- A különbözőség elfogadásának segítése inkluzív szemlélettel
- A nap bármely szakában beszélgetés a gyermekekkel
- A szülőföldhöz kötődés erősítése

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek ragaszkodik társaihoz, a felnőttekhez, jól érzi magát a közösségben
- Igényévé válik a helyes cselekvés és viselkedés szabályainak betartása, a csoport szokás-szabályrendszerét ismeri, és magatartásában érvényesíti
- Szereti és védi a természetet, tiszteletben tartja az élővilágot
- Képes alkalmazkodni a többiekhez, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni
- Érzelmei korának megfelelően tud uralkodni,
- Türelemre, kitartásra képes
- Szeretettel érdeklődik a másik iránt
- Türelmesen hallgatja a felnőttek és egymás közléseit
- Képes kooperatívan együttműködni, szívesen vállal megbízatást
- Udvariassági formák betartásával szívesen kommunikál, érkezéskor, távozáskor köszön
- Játékszerekkel képes együtt játszani társaival
- Tiszteli a felnőtteket és munkájukat
- Nyugodt, kiegyensúlyozott és harmonikus viselkedés jellemzi, türelmes és kitartásra képes
- Igényesség jellemzi
- Véleménynyilvánításra képes, tud egyszerű döntéseket meghozni

3.2. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés alapfeladata a gyermek gondozása, az óvodás gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása. Tudjuk, az életmód jelentősen befolyásolja az egészségi állapotot, ezért a gyermekek egészségnevelésének, egészségének védelme, edzése során elengedhetetlen a derűs, nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó légkör. Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Programunkban nagy jelentőséggel bír a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése. Munkánk során feladatunk a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a gyermekek testi képességének fejlesztése. A tevékenységek során nagy hangsúlyt fektetünk az egészségvédelemre, annak megóvására, megőrzésére. Rendszeresen készítünk a gyerekekkel közösen gyümölcssalátákat, zöldségtalakat. Az egészséges életvitelt igyekszünk az óvodában az **életritmus, mozgás, testápolás, öltözködés, táplálkozás, testi fejlődés, pihenés, betegségmegelőzés** megszervezésével - az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezen alapuló szokások biztosításával kialakítani.

Az óvodáskorú kisgyermek gondozási igényeit az óvodában is kielégítjük. Tesszük ezt olyan szeretettel és odafordulással, amennyi szeretetet csak belőlünk árad, és olyan odafordulással, amely mindig biztosíték, segítő jelenlét a kisgyerek számára.

Az óvodapedagógus óvó-védő beállítódásából természetes módon következik, hogy miközben a kisgyereket gondozza, ápolja, aközben beszél hozzá.

Sok esetben a kommunikáció egyirányú, vagy az óvodapedagógus beszél vagy a kisgyerek. Amikor a kommunikáció kétirányúvá válik, helyet kap benne a beszéd észlelése, a beszéd megértése, és a beszéd kivitelezésének a tökéletesedése is, hiszen lételemévé vált a visszacsatolás, a megerősítés. Így válik az óvodapedagógus és a kisgyerek közötti beszéd párbeszéddé.

Életritmus: a napi életritmus, a rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra. Az egészséges életritmus, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, levegőzés – mozgás – pihenés - játéktevékenység megszervezése nagyon fontos programunkban. Lényeges eleme a folyamatosság, rendszeresség, kötetlenség, választhatóság, átjárhatóság a tevékenységek biztosítása során. A helyes életritmus

kialakítására minden gyermeknél törekednünk kell, a szokások, szabályok kialakításához hosszabb idő szükséges, a gyermek egyéni képessége, adottsága, fejlettsége meghatározó.

Mozgás: az óvoda épülete, udvara biztosítja a testi fejlődés szempontjából a hatékony nevelőmunka feltételeit. A játszóhelyek kialakítottak, homokozók, mászókak biztosítják a különböző mozgásos tevékenységeket. Lehetőség szerint a testnevelés foglalkozásokat az udvaron tartjuk. Az óvodai udvar megfelelő kialakítása, adottságaikhoz mérten - eszközzel való felszereltségük-, lehetővé teszik a gyermekek testi szükségleteinek, mozgásigényeinek kielégítését. A mozgás az egész óvodai életet átszövi. Csoportos kirándulásokat, sétákat szervezünk az óvoda környékén, lehetőség szerint biztosítjuk a fürdőzés lehetőségét a nyári időszakban.

Testápolás, öltözködés: A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres tisztálkodásukat és tisztaság iránti igényüket fejleszti. Az egészséges életvitel kialakítása már óvodába lépéskor elkezdődik.

Programunk során nagy hangsúlyt fektetünk a testápolási szokások alakulásának fokozott figyelemmel kísérésére, az igényesség kialakítására. Fontos, hogy minden tevékenység megszervezésénél elegendő időt biztosítsunk, hogy minden tevékenység nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg. A hátrányos, szociokulturális körülmények közül érkező gyermekeknél nagyon fontos a példamutatás, az állandó szóbeli megerősítés. Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek az egyéni fejlődési ütemüknek megfelelően jutnak el a személyes gondozottság igényléséig. A személyi higiéné szempontjából fontosnak tartjuk a naponta többszöri kézmosást, a fogmosást, a papír zsebkendő használatát, a WC használatot. A gyermekek öltözködése réteges legyen, mely a saját igényeiket szolgálja. Csereruhát, tornaruhát a szülők biztosítják.

Táplálkozás: A gyermekek az óvodában napi háromszor- tízórai, ebéd, uzsonna- étkeznek, a korán érkező gyerekek számára biztosítjuk a reggelizés lehetőségét. Az étrendről a szülőket tájékoztatjuk. Saját konyhánk nincs, az ételt az iskola konyhájáról vásároljuk. A táplálkozási szokások kialakítására törekednünk kell. A terítés, az ételek tálalásának esztétikája, a naposság része a napi életritmusnak. Az étkezések alkalmával nyugodt légkört biztosítunk, az óvónőnek modell szerepe van. Elég időt és alkalmat biztosítunk a tevékenységek többszöri gyakorlására. Minden tevékenységet tudatos, pontos szóbeli megerősítés kísér. A tízórai és uzsonna megszervezése folyamatos formában történik.

Pihenés: A rendszeres délutáni pihenés elengedhetetlenül fontos az egyenletes, kiegyensúlyozott fejlődéshez. A csoportszobáink többfunkciósak, az ebéd utáni pihenés is itt történik. Nyugalmat, csendet, megfelelő szellőztetést, sötétítést biztosítunk. A délutáni pihenés előtt mesét mondunk, figyelembe vesszük az egyéni alvási igényeket, az alvási szokásokat tiszteletben tartjuk. Az óvodapedagógus jelenléte a pihenés alatt elengedhetetlen, a gyermekek nem maradhatnak egyedül.

Betegségmegelőzés: A betegségek megelőzésében fontos a családdal való együttműködés, kommunikáció. Már az első családlátogatáskor felderítjük a különböző ritkán előforduló, de a közösségbe kerülést nem akadályozó betegségeket, megbeszéljük a szülőkkel a szükséges teendőket. A betegségmegelőzés céljából sokat tartózkodunk a szabad levegőn, figyelünk a gyerekek réteges öltözködésére. Figyelembe vesszük a gyermekek közötti egyéni különbségeket, az egyéni igényeket. A gyermekek egészségügyi ellátását a gyermekorvosok és a védőnők végzik. Rendszeresen látogatják óvodánkat, tanácsal látják el a szülőket, pedagógusokat. A fogorvosi ellátás is biztosított az óvodában, évente egyszer van fogorvosi szűrés.

Lehetőség szerint előadásokat szervezünk a szülőknek, ahova szakembereket hívunk. A gyermekeket körülvevő közvetlen környezet védelme és óvása, az ehhez kapcsolódó szokások kialakítása már kisgyermekkorban el kell, hogy kezdődjön. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a szociálisan hátrányos gyermekeket sem, rájuk fokozottan nagy figyelmet fordítunk mind egészségük megőrzése, mind táplálkozásuk, öltözködésük szempontjából. Ezeknél a gyerekeknél nagyon fontos a helyes életritmus kialakítása. Szükség szerint külső szakemberek bevonásával- gyermekorvos, védőnők- biztosítjuk a gyermekek megfelelő ellátását. A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek esetében óvodánk együttműködik az ágazati jogszabályokban meghatározott, speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvoda tereit, helyiségeit úgy alakítjuk és rendezzük be, hogy biztosítsuk a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet.

Célunk:

- Egészséges életmód, egészséges táplálkozás kialakítása, testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igényné fejlesztése

- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, stresszmentes és biztonságos környezet megteremtése és megőrzése, a környezet megóvására irányuló szokások alakítása
- A gyermekek testi és lelki szükségleteinek, valamint a mozgásigényének kielégítése
- A környezetvédelmi és környezet megóvására irányuló szokások alakítása

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítása, nyugodt és kiegyensúlyozott légkör kialakítása
- Egyénenként változó testi és lelki szükségletek, mozgásigény kielégítése
- A mozgás, mint életszükséglet fejlesztése
- Prevenációs és korrekciós tevékenységek biztosítása megfelelő szakember bevonásával
- Családdal való szoros együttműködés
- Helyes, egészséges életritmus kialakítása, az időkeretek rugalmas alkalmazása
- A csoportban elfogadott szokás- és szabályrendszer kialakítása
- Az önállósági törekvések figyelembe vétele
- A kulturált étkezési szokások megismertetése, gyakoroltatása, a folyamatos tízórai és uzsonna biztosítása
- A személyi higiénés szokások megismertetése, gyakoroltatása
- Megfelelő mennyiségű tisztálkodási szerek használatára, vízhasználatra nevelés
- Egyéni szükségletek szerinti segítségnyújtás a tevékenységekben
- A gyermek balesetvédelmi oktatása évente legalább kétszer
- Betegségek esetén a szülő értesítése
- Az óvodapedagógus tevékenységét folyamatos kommunikáció kísérfje
- A környezettudatos életvitel alapjainak megismertetése a gyerekekkel

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek szokásává, igényévé válik a rendszeres, gondos tisztálkodás
- Szükségleteit képes kielégíteni
- Használat közben vigyáz a WC, a mosdó rendjére, a tisztálkodó eszközökre, szükség szerint használja zsebkendőjét, szokásává válnak a kialakított higiénés szabályok
- Szokásává válik az étkezések közbeni kulturált magatartás,
- Szokásává válik az önálló, szükségleteknek megfelelő mennyiségű ételfogyasztás

- Önállóan a megfelelő sorrendben öltözik, vetkőzik, ruháját rendbe rakja
- Óvja az óvoda berendezéseit, felszerelési tárgyait, vigyáz környezete rendjére, tisztaságára, igényévé válik környezete rendezettsége
- Betartja a balesetvédelmi szabályokat
- Megfelelő mennyiségű szert és vizet használ a tisztálkodáshoz
- Ismeri a szelektív hulladékgyűjtés szabályait

3.3. Egészségvédelmi program

Az egészségfejlesztési programunkkal célunk, hogy az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az óvoda mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az óvodapedagógus feladata a teljes egészségfejlesztés során a gyermekek egészségügyi állapotának pozitív irányba való befolyásolása.

Az egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a gyerekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, amely beilleszthető az óvodában megvalósuló prevenciós programokba.

Az óvodai egészségfejlesztés akkor működik hatékonyan, ha teljes körű. A teljeskörűség azt jelenti, hogy áthatja az óvodai élet egészét. Jellemző rá, hogy minden gyermek részt vesz benne, a nevelőtestület közös munkájának eredménye, felvilágosító tevékenység jellemzi, betartják és betartatják a balesetvédelmi előírásokat, a tevékenységekbe bevonják a szülőket, az óvoda társadalmi környezetét.

Egészséges táplálkozás

Az egészséges táplálkozás megvalósítása érdekében fontosnak tartjuk, hogy az ételmezésvezető az étrend összeállításánál vegye figyelembe az óvónők észrevételeit, javaslatait. Az étkezést biztosító konyha ételmezésvezetője időnként konzultáljon a pedagógusokkal a tapasztalatokról. Az étkezés során az élettani szükségleteknek megfelelő minőségű és tápértékű ételt kell biztosítani. Az OÉTI által kidolgozott ajánlás- mely egészségpedagógiai szemléletváltást is jelent- leírja a naponta biztosítandó élelmiszereket, élelmiszercsoportokat.

A program az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

Amit az óvodában tenni tudunk:

- Váljék szokássá az otthoni reggelizés. A szülők meggyőzése a megfelelő minőségű reggeli fontosságáról.
- Egészségprojektek kidolgozása
- Gyümölcsnapok bevezetése
- Új táplálkozási szokások kialakítása
- Étkezés előtti és utáni a higiéniai szokások kialakítása
- A gyerekek az étkezéshez szükséges eszközöket önállóan vigyék az asztalhoz, és ízlésesen terítsenek meg maguknak.
- Az asztalnál helyes, természetes testtartással üljenek.
- Kulturáltan étkezzenek és megfelelően használják az evőeszközöket, szalvétát.
- Csukott szájjal rágjanak, tisztán étkezzenek.
- Étkezés közben ügyeljenek az asztal és a környezet rendjére.
- A gyermekek annyi ételt kérjenek vagy merjenek maguknak, amennyit megkívánnak és elfogyasztanak.
- Ne utasítsanak el ételt úgy, hogy nem kóstolták meg.
- Barátkozzanak meg új ízekkel.
- Kérésüket kézfelemeléssel jelezzék, használják a kérem és köszönöm kifejezéseket.
- Étkezés közben halkán beszélgessenek.
- Az étkezés befejezésekor emeljék be maguk után a széküket, a tányérjukat és az evőeszközüket a tálaló asztalra tegyék.

Mindennapos testnevelés, testmozgás

A program célja a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a rendszeres mozgás biztosításával, egészségpedagógia szempontból a mozgás megszerettetése, a közös mozgás örömeinek átélése.

Fő szempont a mozgás során a pozitív megerősítés.

- változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető mozgásos lehetőségek biztosítása
- a napi tevékenység részeként 10-20 perces frissítő mozgás- lehetőség szerint a szabadban

- Tudatos, a tér megismerésére irányuló mozgások
- szükség szerint prevenció torna
- a mozgásos eszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése
- a szülők bevonása a mozgásos tevékenységekbe

A mozgás lehetséges formái:

- a szabad játékban, a gyermekek kötetlen, spontán, természetes játékos mozgása közben
- mindennapos testmozgás során
- differenciált testmozgás során

A testi és lelki, mentális egészség fejlesztése

A program célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek környezetéhez való alkalmazkodást, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

A WHO a mentális egészséget, mint a jólét állapotát jellemzi, amelyben az egyén meg tudja valósítani a képességeit, meg tud birkózni az életben kialakuló stresszhelyzetekkel, tevékenyen képes dolgozni.

Az óvoda feladata az orvos munkájával kapcsolatos pozitív beállítottság kialakítása: védőnőkkel, gyermekorvossal, fogorvossal való ismerkedés, az óvodában orvosi játékok játszása, alapvető orvosi eszközökkel való megismerkedés.

Az egészséges életmód kialakításának feltétele az egészséges környezet biztosítása (tárgyi, személyi feltételek, szeretetteljes légkör kialakítása). Ez pozitívan befolyásolja a gyermekek egészséges személyiségfejlődését, erősíti biztonságérzetüket. Fontos a család, az óvoda és az egészségügy képviselőinek partnersége. Közös feladatunk a gyermekeket ráhangolni a természet és a környezet tisztaságának megóvására, az egészséges táplálkozásra, a szabad levegőn való tartózkodásra, mozgás fontosságára, személyi higiénára. Munkánkba beépítjük a környezetvédelmet, a jeles napokat és a világnapokat (állatok világnapja, föld világnapja).

A testi, lelki egészség fejlesztése érdekében fontosnak tartjuk a megfelelő életritmus kialakítását, a helyes táplálkozást, testápolást, időjárásnak megfelelő öltözködést. Napirendünkben megfelelő mennyiségű és minőségű időt biztosítunk a mozgásra, pihenésre, alvásra, a szabad levegőn tartózkodásra.

Nagy figyelmet fordítunk azokra a gyermekekre, akiknél eltérő viselkedési formákat, jeleket tapasztalunk (szorongás, dadogás, „tic-elés”, öngörgetés, ujjszopás, tárgy- és társfüggőség, gyakori tisztálkodás, WC használat, stb.). A problémákat, a család és a szakemberek bevonásával igyekszünk, csökkenteni, megszüntetni.

Fontosnak tartjuk a szülők tájékoztatását a szenvedélybetegségek megelőzése érdekében, hogy minél hatékonyabban tudjuk kiküszöbölni a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a TV nézés, számítógép használat káros hatásait. Felhívjuk a gyermekek figyelmét, hogy az utcán, játszótéren, egyéb közterületen ne tartózkodjanak felügyelet nélkül, senkitől semmit ne fogadjanak el (édességet, ételt), idegennel ne menjenek el. A prevenció érdekében fontos az óvodapedagógus példamutató magatartása.

A gyermek fejlődő személyiségére negatív hatással lehetnek a családban történő változások (kistestvér születése, válás, haláleset, költözés), ezek kompenzálására jól használhatók a gyógyító mesék, bábozás, tematikus- kooperatív játékok, vizuális tevékenységek, személyes percek, a szeretetteljes légkör és az elfogadás.

Testi, lelki bántalmazásra utaló nyomok észrevétele esetén szorosabb kapcsolatot veszünk fel a családdal, gyakori családlátogatásokat teszünk szükség esetén a gyermekvédelmi felelőssel együtt az okok megismerésére. A megfelelő szakember segítségét kérjük: védőnő, családsegítő, családgondozó, pszichológus.

A gyermekek közötti bántalmazást mozgásos játékokkal, kommunikációval, a konfliktuskezelés megtanításával, a pozitív attitűdök megerősítésével kezeljük.

Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás

A Köznevelési törvény 4.§ 10.pontja nevesíti a gyermek felügyeletét a nevelési intézményben: a gyermek, tanuló testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről való gondoskodás, a nevelési-oktatási intézménybe történő belépéstől a nevelési intézmény jogszerű elhagyásáig

terjedő időben, továbbá a pedagógiai program részeként kötelező, a nevelési intézményen kívül tartott foglalkozások, programok ideje alatt.

A 20/2012. EMMI rendelet alapján a nevelési intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira, olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, a foglalkozások során a nevelési intézmény sajátosságaira figyelemmel ki kell alakítani a tanulóknál a biztonságos intézményi környezet megteremtésének készségét, át kell adni az életkori sajátosságok figyelembe vételével az alapvető baleset-megelőzési ismereteket. Fejleszteni kell a gyermek biztonságra törekvő viselkedését.

Nagyon fontos az óvoda minden gyermekek által használt helyiségében a balesetmentes környezet kialakítása.

A csoportszobában:

Lényeges a játéktérben való szabad közlekedés, hogy a bútorok és a játékok elhelyezése olyan legyen, hogy a gyerekek könnyedén el tudják érni, egyedül le tudják venni, amit szeretnének.

A gyerekek figyelmét folyamatosan fel kell hívni az eszközök rendeltetésszerű használatára a csoportszobában a balesetek elkerülése érdekében.

Barkácsolás, sütés, gyümölcs -ill. zöldségsaláta készítésénél nagyon fontos a baleset megelőzés. Fokozottan ügyeljünk a használt eszközökre, szerszámokra és ismertessük a gyerekekkel ezek helyes használatát. Rendkívül fontos, hogy ilyen tevékenységek közben a gyerekek folyamatosan felnőtt felügyelete alatt álljanak.

A gyermekek figyelmét folyamatosan irányítsuk az lehetséges baleseti helyzetek felé, tudatosítsuk bennük a veszélyforrást és hívjuk fel figyelmüket- ezek elkerülése érdekében- a helyes viselkedésre. Alkalomszerűen a szülőket is tájékoztassuk és kérjük, hogy partnerként ők is erősítsék meg a helyes viselkedést gyermekükben a biztonságos óvodai környezet érdekében.

A mosdóban:

A balesetek elkerülése miatt lényeges, hogy a járólap ne legyen túl vizes, fokozottan ügyeljünk a szárazra törlésre a csúszásveszély miatt. A gyerekeket tájékoztassuk a helyes viselkedésről: ne fröcsköljék ki a vizet, ne fogják be a csapot stb.

Az udvaron:

Udvari játék során sok veszélyes helyzet adódhat. Az időközben keletkező baleseti forrásokat igyekezzünk azonnal- ha ez nem lehetséges- minél hamarabb megszüntetni, a hibás játékeszközöket kicserélni, vagy kijavítani.

A gyerekek figyelmét időről- időre fel kell hívni a veszélyre és erősíteni kell bennük a helyes viselkedést egymás testi épségének megóvása érdekében. Ügyeljünk a szabályok betartására, a konfliktushelyzetek erőszakmentes megoldására. Folyamatosan kísérjük figyelemmel játékukat, ne hagyjuk őket felügyelet nélkül, és ha lehetséges próbáljuk meg kivédeni az esetleges baleseti helyzeteket.

Ha baleset történik, rögzítsük a Baleseti naplóban és az óvoda erre kiképzett elsősegélynyújtó személye lássa el a gyermeket, vagy ha szükséges kérjen orvosi segítséget.

Betegségmegelőzés

Felhívjuk a gyerekek figyelmét arra, hogy ők mit tehetnek a betegségek megelőzése érdekében. Pl. helyes technikával mossanak kezet a vizes ruha elkerülése miatt, sapka használat, ha az időjárás megköveteli, hőmérsékletnek megfelelően ruhadarabok fel- ill. levétele, az orruk tisztán tartása, köhögéskor, tüsszentéskor kezüket szájuk elé helyezése, helyes fogmosás megtanulása.

A személyi és környezeti higiéné fejlesztése

A gyermek higiénés állapotának megítélése az óvodapedagógus és a közvetlen segítők feladata. A legfőbb személyi higiénés feladat: a kézmosás szokássá fejlesztése, a saját felszerelés használata.

A környezeti higiéné nevelés magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, esztétikáját, a termék szellőzését, az ivóvíz higiénéjét, a helyes fűtés világítás biztosítását, az udvar tisztántartását, az eszközök, helyiségek tisztaságát. Mindezek az egészségfejlesztés

szempontjából megalapozó jellegűek, és nagy jelentőségük van a kisgyermek személyiségfejlesztésében.

3.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Óvodai nevelésünk nyelve a magyar.

Az értelmi és anyanyelvi fejlesztés és nevelés változatos tevékenységekben, az óvodai nevelés módszereinek alkalmazásával elsődlegesen a szabad játékban valósul meg, de valamennyi tevékenységi formában megvalósítandó feladat. Az értelmi és anyanyelvi fejlesztés és nevelés szoros kapcsolatban van a kommunikációval. Az anyanyelv fejlesztése, a kommunikáció különböző formáinak alakítása, mely óvodapedagógus és dajka feladata egyaránt- beszélő környezettel, helyes mintaadással, szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével)- az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges nagy figyelmet fordítanunk. Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének, és az emberek közötti kommunikációnak is. A beszéd és a gondolkodás szintén szoros kapcsolatban áll egymással. Az anyanyelvi nevelés komplex folyamat, mely a nevelési folyamat egészében jelen van.

Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. Feladatunk tehát a család, a környezet megismeréséből kiindulva a gyermek egyéni képességeinek fejlesztése. Ez a fejlesztés a gyermek élményeihez igazodva, tapasztalatszerzés útján lesz hatékony.

Az óvodapedagógus útitársá minősül a világ felfedezésében és befogadásában. Abban az esetben válhat a kisgyerek méltó útitársává, ha teljes lényével oda is figyel arra, amit mond, amit kérdez.

Az óvodapedagógus gyakorolja az aktív hallgatás művészetét. Az legyen a fontosabb számára, amit a gyerek mond, amit, ahogyan a gyerek feltár előtte a világból, és nem az, amit ő akar feltárni a gyerekeknek a világból.

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés teljes folyamatában jelen van. A teljes folyamat elválaszthatatlan része.

A beszéd a gondolkodás eszköze is. Az óvodáskorú gyerek gondolkodása szemléletes cselekvő tevékenység. A fejlesztés további szakaszaiban válik képszerűvé, majd nyelvi-fogalmi- absztrakttá. Az oldott, befogadó, elfogadó óvodai környezetben a gyerekek figyelme, koncentráció készsége is fejlődik, gondolkodása fogalmi szintre tevődik át. A 3–6–7 éves korban a szókincs gyarapításának elengedhetetlen feltétele az állandó, cselekvés fenntartása, a motivációs bázis biztosítása. A kérdésekre kapott válaszok az anyanyelvi memória megerősítését szolgálják.

Az anyanyelvi nevelés alapelvei

- Játékosság
- Élményközpontúság
- Beszédkésztetés
- Komplexitás
- Folyamatosság
- Szemléletesség
- Egyszerűtől való elindulás
- Gyakorlatiasság

Az anyanyelvi nevelés több mint az irodalmi nevelés, és több mint részeinek összessége.

Az anyanyelvi nevelés részét képezik:

1. az anyanyelvi játékok
2. a dramatikus játékok
3. a népi játékok
4. a néptánc
5. a népzene, népdal
6. a bábjáték

7. a külső világ tevékeny megismerése
8. a matematikai tartalmú tapasztalatok megszerzése
9. a vizuális nevelés
10. a zenei nevelés
11. a hagyományápolás, -őrzés, -teremtés
12. az irodalmi nevelés

Az óvodai nevelésünk a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra valamint meglévő, spontán szerzett tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Ezen tevékenységeken keresztül fejlődik a gyermekek érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelve, képzelete, gondolkodása valamint kreativitása. A spontán szerzett tapasztalatok, az ismeretek rendszerezése, bővítése a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlással valósul meg.

Célunk:

- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése
- Kognitív képességek fejlesztése
 - pontos, valóság-hű észlelés
 - valósághoz közelítő képzeleti működés
 - figyelem-összpontosításra való képesség
 - reproductív emlékezet
 - problémamegoldó és kreatív gondolkodás
 - alakuló fogalmi gondolkodás
- A beszédkedv felkeltése és fenntartása
- A beszédhallás és szövegértés fejlesztése
- A kapcsolatfelvétel támogatása, verbális és nonverbális eszközökkel

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztonságos, szeretetteljes légkör kialakítása a gyermeki megnyilvánulások érdekében
- A nap bármely szakában lehetőség biztosítása a beszélgetésre
- Példamutató, tiszta, szép beszéd
- Beszédöröm biztosítása, a gyerekek szókincsének bővítése
- A gyermeki kérdések megválaszolása
- A beszédértés, beszédtechnika fejlesztése
- A metakommunikáció egyes elemeinek megismertetése játékos formában
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztése
- A migráns gyerekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismerése terén
- Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal, fejlesztőpedagógussal
- Változatos tevékenységek biztosítása és szervezése
- Sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, mely később élményként hívható elő
- A gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építés
- Az egyéni sajátosságok, érdeklődési kör figyelembe vétele
- Figyelem-összpontosításra motiválás
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása

4. A TUDATOS FEJLESZTÉS FELTÉTELEI, A FELADATRENDSZER ELEMELI

Egyes életmegnyilvánulások nem különülnek el, hanem egymást kiegészítve, komplex módon jelennek meg.

4.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, a 3-7 éves gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység. Ennek során jelennek meg és fejlődnek azok a sajátosságok, amelyek később magatartásukra a játékon kívül is jellemzők lesznek. A játék a valóságot tükrözi, a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja, gyakorolhatja a gyermek az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. A gyermek tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos formában. Bármelyik

élménye játékának forrásává válhat. A játék örömforrás, maga a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez örömet. Motivációja magában a tevékenységben van.

Az óvodáskor végéig ez marad a gyermek legfőbb tevékenysége, a munka, a tanulás is megőrzi játékos jellegét. A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz, mert a kisgyermek képességeinek fejlődését segíti elő, valamint lehetőséget biztosít a szociális kreativitás fejlődésére. A játék fejleszti a gyermek mozgását, segít új mozgásformák kialakításában, az ismert mozgások ismétlésével azok tökéletesedésében. A játék útján ismerkedik a világgal, a tárgyakkal, azok tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel.

Pontosabb lesz az érzékszervek működése, észlelésük, megfigyelőképességük megbízhatóbbá válik. Fejlődnek a társas kapcsolatok. A kezdeti magányos játékból, az egymás melletti játékból fokozatosan alakul ki a közös játék, a közösen játszó párok, kis csoportok mind jobban szervezett tartós együttműködése.

A játék egy komplex tevékenységforrás, melyet az óvodapedagógus felhasznál a nevelés folyamatában céljai eléréséhez. Ehhez az szükséges, hogy a játék fogalmát tágan értelmezzük; nemcsak a tárgyi, manuális, vagy mozgásos tevékenységet tekintjük játéknak, hanem a gyermekek „szellemi alkotásait” is tevékenységként fogjuk fel a játék során. Fontos, hogy olyan hangulatokat, ingereket, tárgyi feltételeket teremtsünk, melynek hatására beindul a gyermek spontán játéka. A gyermekek játékára nagy hatással vannak az átélt élmények, ezért az óvodapedagógus ilyen irányú figyelmére, és érzékeny reagáló készségére is szükség van.

Jól és jót játszani- ez a gyermek dolga az óvodában. A játék kicsiben maga az élet, az, amit a gyermek az őt körülvevő világból felfog és rekonstruál. Éppen ezért az életre nevelés is a játékból indul ki, annak segítségével teljesedik ki, ami később a társadalomba való beilleszkedést is segíti. Ezek a társakkal való együtt játszás kialakulása, a játékon belüli önállóság, a másik gyermek játékának tiszteletben tartása, a kezdeményezőkézség kibontakoztatásának lehetősége, a mások mozgósításának képessége, az alá-fölérendeltségi viszonyok önkéntes kialakítása.

Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

Az óvodás életkorban a nevelés eszközei közül a játék a gyermek legelemibb, pszichikus szükséglete. Ebből következően a gyermek 7-9 óra napi játékszükségletét ki kell elégíteni, és

meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség- és képességfejlesztés leghatékonyabb módja, valamint a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység.

A játék spontán, önmagáért való, örömteli és mindig van eredménye. Minden más pszichikus funkció fejlődésével összefügg, ezért meglétét folyamatosan biztosítani kell.

Alapelvünk, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek az elmélyült játékra.

A játék lehet a gyermek szabad játéka, és az óvónő által kezdeményezett játék. Az eltérés az óvodapedagógus szerepében van.

a) *Szabad játék*

Ebben a játékban az óvodapedagógus biztosítja a gyermekek számára az önállóságot, a szabadságot a játéktevékenység kiválasztásában, a játékeszközök megválasztásában, a társak megválasztásában, a gyermeki játékelgondolás megvalósulásában, a játszóhelyek megválasztásában és kialakításában. Fontos, hogy hagyjunk elegendő időt a játék eljátszására, befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarjuk meg más tevékenység felkínálásával, s adjunk lehetőséget a játék későbbi folytatására.

A szabad játék tudatosan megengedő, elfogadó, biztosságot, bizalmat adó, segítő, a gyermeki elképzeléseket támogató, kreativitást ösztönző.

Az óvodapedagógus jelenléte: a gyermek fejlődését megfigyelő, a játék komolyságát kifejező és a közösen elfogadott, együtt formált szokásokat, normákat képviselő jelenlét

A legtöbb időt a napirendben a gyermekek önálló kezdeményezésén alapuló játéknak kell kapnia, lehetőséget kell adni arra, hogy a játékot addig folytathassák, míg számukra érdekes, örömet adó.

A szabad játék jelentősége abban áll, hogy a gyermek a játék közben önmagáért a játéktevékenységért, saját belső szándékától vezérelve fejlődik.

b) *Kezdeményezett játék*

Ebben a játékban az óvodapedagógus pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, melyben a gyermek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel játéktevékenységet. Ennek a külső készítésnek akkor van helye, ha a gyermek érdekében történik, s elősegítik a sajátos fejlődést, s találkoznak a gyermek igényeivel.

Óvodapedagógus jelenléte: tudatosan, előre tervező, kezdeményező, motiváló, inspiráló, vezető, a helyzethez alkalmazkodó jelenlét

A játék bármely fajtájában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Célunk:

- A játéktevékenység során a harmonikus személyiségjegyek kibontakoztatása
- A játék segítse elő a közösségbe való beilleszkedést
- Az élmények és az érzelmek jelenjenek meg a játékban
- A gyermek képességeinek, kompetenciájának fejlesztése
- A szabad játék elsődlegességének biztosítása

A játék kialakulásának feltételei

A játékot nagymértékben befolyásolják azok a körülmények, amelyek között a gyermekek élnek, amelyek között a játék lezajlik. Az óvónő feladata, hogy biztosítsa azokat a feltételeket, amelyek kedvezően hatnak a játék kialakulására, a gyermek játékkedvére, amelyek ösztönzik őket, és amelyek segítségével a játék tartalmasabbá válik.

Ezek a következők:

megfelelő légkör: nyugodt, érzelmi biztonságot adó, meleget sugárzó légkör megteremtése, folyamatos fenntartása, ingergazdag, cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása

megfelelő hely: a játékok a gyermekek által jól látható és elérhető helyen legyenek. A játékok legyenek áttekinthetőek. A játékfajták lineáris fejlődési sora legyen megtalálható, ügyeljünk a játékeszközök optimális mennyiségére és a játékok cseréjére. A barkácsolás, a festés, a kézimunka, a bábozás, dramatizálás eszközei legyenek folyamatosan elérhetőek, helye állandó

legyen. Lehetőség legyen a játéktér mobilizálhatóságára. Biztosítsunk lehetőséget az átrendezésre a gyermekek által. A csoportszobában is biztosítsunk lehetőséget a mozgásos játékokra. A csoportokban mesesarkot, az építőjátéknak állandó helyet alakítunk ki, hagyjunk teret az énekes játékhöz. Kitágíthatjuk a teret az öltözőben a folyosón, ha van rá lehetőség, természetesen megfelelő szabályok mellett, melyek betarthatók és biztonságérzetet teremtenek.

játékidő: A folyamatos napirend lehetővé teszi, hogy a gyerekek hosszú és összefüggő időt tölthessenek a játékkal, így a játék lesz az óvodai életük egészét átfogó, átható, az egyén fejlettségéhez, adottságához, meglévő képességeihez, tulajdonságaihoz igazodó életter.

játékeszközök: Bármilyen, ami a gyermek kezébe kerül, játék lehet, játékeszközzé válhat. A játékeszközök motiválják, ösztönzik, gazdagítják a gyermekek elképzeléseit, segítik elgondolásainak megvalósítását. A gyermeki fantázia kibontakoztatását leginkább a különböző anyagfélések segítik: homok, víz, kavics, termések, magok, kukoricacsutka, kukoricacsuhé, bőr, gyöngy, rongy, fa, karton, agyag. Elengedhetetlen a sok-sok kellék: táska, kalap, kendő, korona, ékszerek, rendőr- és vasutas sapka, leplek, saját készítésű játékok stb.

Játékfajták:

- *Gyakorló játék-* magáért a funkcióért van az egész, ez a funkció az öröm, és az ismétlés öröme újabb cselekvési kényszert vált ki.
- *Szimbolikus játék-* ez a játék a 2-3-4 évesekre jellemző. Ezt a játékot a gyermekek főként még egyedül csinálják, olyan a témája, mint a szerepjátéknak, mert az életből vett élményekről szólnak, de ezek az élmények még csak a saját, közvetlen életükből fakadnak.
- *Szerepjáték-* megjelenik a társigény, a szerepjátékot nem lehet egyedül játszani. A szerep szituáció vállalása a partnerrel. Az együttműködés igénye és képessége csak kb. 4-5 éves korra alakul ki igazán, ezért a szerepjátékot leginkább a középső és nagycsoportban játsszák a gyermekek. A szerepjáték fő sajátossága, hogy a társas érintkezést fejleszti. A szerepjátékban a gyermek olyan személyek közti viszonyokat él át, amelyeket gyermeki mivoltában még nem élhet át igazában. Ez az elővételezés. A szerepjáték szimbolizál. Egyrészt tárgyakat, másrészt a kommunikációt, harmadrészt, az időt és a teret. Az hogy mit játszik a gyermek véletlenszerű, de ha már játszik, az viszont teljesen szabályszerű.
- *Konstruáló játék-* „valamit utánozni” a jellemző, s eközben működik a fantázia, s ügyesedik a gyermek finommozgása

- *Szabályjáték*- e játék során fejlődnek a gyermek kognitív képességei, formálódnak akarati tulajdonságai, szocializációs képessége
- *Barkácsolás*- a szerepjátékhoz készít a gyermek eszközöket

Az élmények biztosítása

A gyermekek játékának motiváló ereje az élmény, amely sokféle lehet. A gyermekek a kellemes és a kellemetlen élményeiket újra élik a játékban. Nem minden átélt helyzet jelent élményt, és nem minden élmény indukál játékot. Az óvodapedagógus a gyermekek játékából és a kommunikációjából tud következtetni az egyéni élményekre. Ezek az egyéni élmények változatosak, a családi háttér különbségeiből adódóan. Az ingerszegény környezetből érkező gyermekek egészséges személyiségfejlődése érdekében különösen fontos a sok közös óvodai élményforrás biztosítása. Ezek a közös élmények intenzitásukkal játékra inspirálnak. Fontos tehát a gyermekekkel közösen megbeszélni, hová mennének szívesen „élményszerzésre”. A gyermekek tájékozottsága, érdeklődése, korábbi tapasztalatai, befolyásolják azoknak a témáknak a számbavételét, amelyekkel kapcsolatban közös élmény szervezhető. A téma, a tartalom, és a szerepek a játék fontos elemei. A sok közös élmény, a gyűjtőmunka, a gyermekek által készített játékeszközök, a témák több szempontú megközelítése, és tevékenységekhez kapcsolása gazdagítja a játéktémákat.

A szabályjátékok helye a tevékenységekben

A gyermekek személyiségének ismeretében az óvodapedagógus a kezdeményezett szabály és társasjátékokkal tudatosan fejleszti az egyének képességeit, részképességeit. A mozgást, a kommunikációt, a pszichikus funkciókat fejlesztő játékok alkalmasak a gyermekek személyiségének formálására. A kezdeményezett, irányított szabályjátékban biztosítva van a gyermekek szabadsága, az óvodapedagógus épít érdeklődésükre. A gyermekek egyéni döntés alapján kapcsolódnak be a játékba. Az óvodapedagógus a kezdeményezést követően indirekt formában segítse a tevékenységet, amennyiben /páros kapcsolatban/ társként részt vesz a folyamatban. Az óvodapedagógus kezdeményezéseivel legyen tekintettel az elmélyülten játszókra.

4.2. Az óvodapedagógus részvétele a játékban

Az óvónő részvétele a játékban közvetett, feladata az együttműködés. Fontos, hogy ne avatkozzunk be indokolatlanul. Segítsünk, ha a játék közben a gyermeknek tanácsra, bátorításra van szüksége. Fontos, hogy az óvónő is szeressen játszani.

Indirekt játékirányítás: egy adott pillanatban dől el, hogy a pedagógus bekapcsolódik-e a játékba, s az is a pedagógiai tudatosság része, hogy a pedagógus el tudja dönteni, a bekapcsolódás módját, mert a játék menete egyedi, fikción alapul, kiszámíthatatlan, előre nem tervezhető.

A játék megfigyelése segíti a pedagógust a differenciált tervezésben, a konkrét célok, feladatok, módszerek, eszközök, időkeretek, munkaformák meghatározásában. A játék lehetőséget biztosít az önkifejezés, az önérvényesítés fejlettségi szintjének megfigyelésére. A játék során nem élményt, hanem élményszerzési lehetőséget biztosítunk.

Az óvodapedagógus feladatai a játékban:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése
- Elegendő idő és hely biztosítása a játék számára
- A játék indirekt irányítása, ötletek adása, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához
- A gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vétele, az egyes gyermekek és játszócsoportok játékának támogatása
- Modellértékű viselkedés: kongruens kommunikáció, az óvodapedagógus úgy beszél, úgy cselekszik, ahogyan a gyermektől is elvárjuk, a gyermeki kérdésekre való odafigyelés
- A szabadban történő játékok biztosítása
- A gyermeki játék önállóságának, a gyermek játékválasztásának tiszteletben tartása
- Reflektív szemléletű jelenlét a gyermek játékában: a gyermekek játékának, jelzéseinek dekódolása, a saját egyéni élményeket előhívó tárgyak elhelyezése, gyermek játékfejlődésének nyomon követése, differenciált reagálás
- A szabad játék kibontakozásának elősegítése
- Élményszerző lehetőségek biztosítása
- A gyermekek közötti érzelmi kötődések, kapcsolatok támogatása
- Anyanyelv fejlesztése- a beszédkezdő fenntartása, mintaadás, sok beszélgetés

- Multi-kulturális, interkulturális szemlélet
- Játékok készítése

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Önállóan kezdeményez szerep-és szabályjátékokat, elosztja a szerepeket, képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni, szívesen vállal szerepeket
- Képes élményei eljátszására
- Betartja a szabályokat, egymáshoz és a szabályokhoz tud alkalmazkodni, másokat is figyelmeztet a szabályok betartására
- Elfogadja a másik véleményét, javaslatát
- Képes problémahelyzeteket megoldani, kreativitásra törekszik
- Egyszerűbb játékeszközöket önállóan elkészít, játékában felhasználja azokat
- Egy játéktémát több napon át játszik, játékában elmélyült, kitartó
- A gyermek szeret és tud játszani, örömmel, önfeledten játszik
- Betartja a társas viselkedés szabályait

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásra alapuló, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A kisgyermek mindent amit csinál, és csinálnia kell, új és meg kell tanulnia, így tanulásnak tekinthető a cselekvések döntő többsége. Az értelmi képességek fejlődése és fejlesztése a legkönnyebben fogható fel tanulási tevékenységként. Az információk beépülése, a természeti és társadalmi jelenségek közti tájékozódás egy szintje, bizonyos képességek kialakulása mind a tanulás körébe tartoznak.

Valódi tanulás az, amit a gyermek maga fejt meg, és cselekvésen keresztül sajátítja el, és kreativitásra épül. Ennek érdekében nagyon fontos, hogy minél több tapasztaláshoz juttassuk, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kiélhesse.

A kisgyermek számára tanulás a szokások elsajátítása is. A gyerekeknek az óvodai szokásokat előbb meg kell ismernie, az óvodapedagógus pedagógiai kultúrájától függően azokat be kell

tartania, azaz meg kell tanulnia. Az önmagáért és a közösségért végzett cselekvés éppen a szokáselsajátítás tanulási folyamata által válik gyakorlattá.

A gyerekek egész nap spontán fejezik ki érzelmeiket, viszonyulnak a külvilághoz, egymáshoz. Meg kell tanulniuk érzelmeiket többé-kevésbé szabályozni, ezt pedig főként a játék során képesek megtanulni.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A gyermeki tanulás folyamatában a képességeknek van jelentős szerepe, a képességek fejlődésének lehetőségei a dominánsak.

A tanulás célirányos, cselekvésbe ágyazott, játékba integrált és önkéntes.

Óvodai nevelésünk akkor hatékony, ha a tanulásban kompetens gyermekeket nevel, mely képessé teszi őket az élethosszig tartó tanulásra.

Az óvodai tanulás akkor hatékony, ha az óvodapedagógus épít a gyermeki kíváncsiságra, felhasználja a gyermekek aktivitását, a játékba integrált, cselekvéses gondolkodási formák lehetőségeit termeti meg, egyénhez mérten értékeli, örömteliséget biztosít, felhasználja a meglévő ismereteket, értékeli, veszi a kreatív megoldásokat, egyformán tartja jelentősnek a különböző képességeket és meglévő tudást, folyamatosan és fokozatosan várja el az együttműködést, a feladattartást, az irányíthatóságot. A nevelőmunka a gyermekből indul ki, az egyedi vonásokból merítkezik.

A játék áthatja a tanulási tevékenységet, azonban a feladattudat, a feladattartás, az irányíthatóság, az együttműködés az önállóság más szintjén jelenik meg, mint a játékban.

A tanulás formái:

- Utánzáson alapuló, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanuláshoz szokások alakítása
- Spontán játékos tapasztalatszerzés
- Cselekvéses tanulás
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- Gyakorlati problémamegoldás

Az óvodai tanulás feltételei:

- A gyermek cselekvő aktivitása, közvetlen tapasztalása
- Sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalati lehetőség biztosítása az óvodapedagógus által

A tanulás munkaformái:

- Egyéni
- Mikro-csoportos

Célunk:

- Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése
- Az információk bővítése
- Differenciált és egyénre szabott képességfejlesztés, egyes gyerekekhez igazított módszerekkel, eszközökkel, és tempóban
- Az alap- és kulturtechnikák elsajátításához szükséges készségek, képességek fejlesztése
- Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása

Az óvodapedagógus feladatai a tanulóval kapcsolatban:

- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerheti a felfedezés örömeit
- Személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását
- Tanulást támogató környezet kialakítása

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Az egyszerű feladatokat megérti
- Érdeklődik környezeté tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt

- Feladatai végrehajtásában kitartó
- Szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére
- Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő
- Szándékos figyelemre képes

4.3. Társas közösségi tevékenység

A gyermekek számára a család után általában az óvoda a következő lépcsőfok, mely a szocializáció színterét biztosítja. A gyermekek eltérő környezetből érkeznek az óvodába, ahol lehetőséget biztosítunk a nehezen szocializálódó, lassabban fejlődő, hátrányos helyzetű vagy a kiemelkedő képességű gyermekek csoportba való beilleszkedésére. Mindehhez a differenciált bánásmód, a kooperáció és kommunikáció módszereit alkalmazzuk. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért fontos, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonos, szeretetteljes légkör vegye körül.

A szocializációs folyamatban a gyermekcsoport tagjai elsajátítják a környezetük normáit, szabályait, értékeit. Megtanulják, hogyan kell viselkedni a felnőttekkel, társaikkal. A gyermekek egymás közötti és a felnőttekkel való kapcsolatában a szabadságra, a nyitottságra, nyíltságra és őszinteségre kell építeni. A kapcsolatteremtés során alkalmazkodnak a körülményekhez, egymáshoz. A gyermekközösség hatása nem mindenre kiterjedő, globális jellegű, hanem egymással egységben levő, kisebb csoportok tevékenységének sorozatában, kapcsolatában valósul meg.

Az óvodai csoportban a közösség formálása közösségi érzést, közösségi tudatot és magatartást eredményez. Fontos a mások megbecsülése, a közös szokások kialakítása, a hagyományok tiszteletben tartása. A csoportban elfogadott normák befolyásolják a gyermekek cselekedeteit, érzelmeit, gondolatait. Minden csoport kialakítja a környezetéhez jól illeszkedő jelképeket, hagyományokat, beépíti a jeles napokat, ünnepeket, ezzel is fokozza a gyermekek összetartozását. A csoport alakításában jelentős szerepe van az óvodapedagógus belső tartásának, gyermekszeretetének.

Az óvodában a társas kapcsolatok, a közös munka, a kölcsönös segítség mind pozitív irányba befolyásolják személyiségük alakulását. Ezek mind a különböző tevékenységek keretében valósíthatók meg, melyek az egyéni élmény mellett a közös élmény erősödését is segítik. Az

óvodai gyermekközösség alakítása a tevékenységek rendszerén keresztül valósítható meg. A társas kapcsolatok, a közös munka, az együttjátszás és a komplex tevékenységek rendszere is az együvé tartozás érzését erősíthetik, ha tudatosan igyekszünk ezt létrehozni.

Az óvodánk nyitottsága nemcsak a beszoktatás ideje alatt, hanem az óvodáskor végéig biztosítja a szülőknek a nevelő-, illetve a pedagógiai munkába való betekintést.

Mindezt a hagyományok teremtésével, a nyílt- és közös programok, ünnepélyek szervezésével tovább mélyíthetjük.

Célunk:

- Felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek közötti demokratikus partnerviszony kialakítása
- A gyermekek tanuljanak meg egymással együttműködni
- Az adott lehetőségek között a legtöbbet hozzuk ki a gyermek egyéniségéből, ezzel is gazdagítva a közösséget
- Nyitott légkör, demokratikus és szeretetteljes együttműködés kialakítása

Az óvodapedagógus feladatai:

- Biztonságos, nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig
- Közös élményre épülő, közös tevékenységek végzése
- A kapcsolattartás alapvető szabályainak, a kívánt viselkedési módoknak a megalapozása, kialakítása, közvetítése
- Modellértékű viselkedés
- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátszás, az együtt dolgozás képességének kialakítása, gyakorlása
- Az együttélés szokásainak közvetítése, az ehhez való alkalmazkodás elősegítése
- Konfliktusok kezelése
- Törekedjünk a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok, a közös tevékenység kibontakoztatására

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Udvariasan fogadja a csoportba érkezőt
- Kérést, köszönést alkalmazza

- Ragaszkodik óvodájához, a gyermekekhez, felnőttekhez, ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozza nyilvánosságra
- Igényévé válik a viselkedés, a helyes cselekvés szabályainak betartása
- segít a másoknak, és alkalmazkodik a másikhöz
- Érdeklődik társai, barátai iránt
- Konfliktus helyzetben társaival egyezkedik

4.4. Munkatevékenység:

Az életre való felkészítés egyik fontos eleme a munka jellegű tevékenység. A tapasztalatszerzésnek, a környezet megismerésének és a személyiségfejlesztésnek fontos eszköze a munka, ezért napi tevékenységeink természetes része. A gyermekek számára munka és játék még nem válik szét, a munka is tartalmaz játékos elemeket. A cselekvő tapasztalással sok esetben azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység része az óvodai mindennapoknak, végezhető egyedül, vagy párosban, illetve kiscsoportban, ezért a gyerekek bármikor képesek aktívan együttműködni. Az óvodában a munka elsősorban közösségért végzett tevékenység, így hozzájárul a gyermekek közötti társas kapcsolatok alakulásához; a saját és mások elismerésére nevelés egyik formájává válik. Lehetővé teszi a kitartást, az önértékelést, s ezzel együtt a közösség értékelését is. A csoport érdekében elvégzett feladatok azért is nagyon fontosak, mert eközben meg tanulnak önállóan dönteni.

Az óvodában minden olyan munkát elvégezhetnek, amihez kedvük van, és testi épségüket nem veszélyeztetik. A gyermek éppúgy élvez a munkatevékenységeket, mint a játékot, ha tiltásokkal vagy túl nehéz feladatokkal nem szegjük kedvét.

A munkavégzés során folyamatosan fejlődik a gyermek szervezőkészsége is. Lényeges szempont, hogy mindenki kedvének, egyéniségének, képességeinek megfelelő munkát végezzen. Közben megfigyeléseket is végeztetünk a gyermekekkel, igyekszünk az ok-okozati összefüggéseket is megláttatni velük. A munkavégzés rendszeres, és folyamatos legyen, épüljön be a mindennapokba!

A szülőkkel megbeszéljük, milyen apróbb feladatokkal bízzák meg otthon gyermekeiket.

Fontos, hogy a munka jellegű tevékenység önként, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység legyen, ezáltal megéli a közösségért való tevékenykedés örömét, ami a normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet.

A gyermeki munka lehetőséget ad a tapasztalatszerzésre, a környezet megismerésére, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakítására.

Az óvodai munkatevékenység magába foglalja:

- Az önkiszolgálást,
- Felelősi rendszer
- Környezet gondozását.
- Segítés az óvodapedagógusnak, dajkának
- Alkalmi megbízatások

Önkiszolgálás: A gyermek életkorának megfelelően saját képességei szerint az önmagával kapcsolatos munkafolyamatokat végzi el (tisztálkodás, öltözködés, étkezés). Segítenek a felnőtteknek a csoporttársakkal együtt, később önállóan is. Részt vesznek az ismétlődő munkákban (teremrendezés, játék elrakás stb.), illetve az alkalmi munkákban (üzenet-továbbítás, ajándékkészítés, stb.)

Közösségért végzett munka: Az önként vállalt, vagy naposi munkát, udvaron végzett feladatokat- sepregetés, gereblyezés, kerti munka- legjobb tudásuk szerint megfelelően végezzék (terítés, edények leszedése, stb.)

A környezet gondozása: Fontos, hogy a gyermekek is vigyázzanak az óvoda tisztaságára. A csoportszobában, ha lehetőség van rá, alakítsunk ki élősarkot, melynek gondozását- virágok locsolása, magok ültetése csoportszobában és udvaron- szívesen segítsék. Az évszakok adta udvari munkákban is vegyenek részt (levélgereblyezés, babaszoba takarítása, szelektív hulladékgyűjtés stb.)

Célja:

- A munkavégzéshez szüksége készségek, képességek, kompetenciák alakítása
- Kognitív képességek: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon ki összpontosító, munkaszervezési képességük,
- Érzelmi-akarati képességek: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk

- Szociális-társas képességek: alakuljon ki felelősségérzetük, feladattudatuk

Az óvodapedagógus feladatai:

- Olyan légkör kialakítása, melyben minden munkatevékenység örömet jelent a gyermekeknek
- A munkatevékenységhez a megfelelő munkaeszközök biztosítása
- A tapasztalatszerzésnek, a környezet megismerésének lehetőségét biztosítani
- A munkatevékenység mindig játékos tevékenység legyen, melyet önként és örömmel végeznek
- Tudatos pedagógiai szervezés
- Gyermekekkel való folyamatos együttműködés,
- Folyamatos, konkrét, reális, a gyerekek saját magához mért fejlesztő értékelése
- Differenciálás lehetőségének biztosítása
- Az óvodapedagógus tevékenységét folyamatos kommunikáció kísérfje

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Örömmel, önállóan, igényesen végzi feladatát
- Szívesen vállal egyéni megbízásokat
- Aktívan vesz részt a teremrendezésben, ágyazásban
- A munkavégzéshez szükséges eszközöket önállóan használja
- Ismeri, felismeri a munkatevékenység eszközeit, meg tudja azokat nevezni
- Ügyel saját maga és környezete rendjére
- Az étkező asztalt esztétikusan teríti meg, étkezés után elrakja
- Pontosan megértik, mit várunk el tőlük
- Szelektíven gyűjtik a szemetet, gondozzák, ápolják a közösen elültetett növényeket, közvetlen környezetük rendbe rakásában részt vesznek
- Munka jellegű tevékenységüket felelősségérzet, feladattudat, kitartás jellemzi, megjelenik a helyes önértékelés, önbizalom

4. 5. Szabadidős tevékenységek

A szabadidő tartalma: A termékeny idő felhasználási lehetőségek közötti szabad választás

A gyermekek az óvodában önállóan és a lehetőségekhez mérten szabadon tevékenykednek. Elsősorban a délutáni időszakban jut idő arra, hogy a gyerekek az óvónő által felkínált lehetőségek közül szabadon választhassanak.

A gyermekek szabadidős tevékenységét az óvodába érkezéstől a hazamenetelig a rugalmas napirend biztosítja. A tevékenységet szabadon, önként, a saját döntése alapján választja ki a rendelkezésre álló lehetőségek közül. Ezek a választási lehetőségek teszik lehetővé a gyermekek értelmi, érzelmi, erkölcsi, esztétikai, társas, fizikai, akarati fejlődését.

Az óvodánk adottságai évszaknak, időjárásnak megfelelően biztosítják az óvodai élet gazdagabbá tételét. A gyermekek fokozatosan tanulják meg saját tevékenységüket megtervezni, így tudnak majd a későbbiek folyamán a rendelkezésre álló idővel gazdálkodni.

Az óvodapedagógus szervezőmunkája, koordinációs szerepe fontos bármelyik tevékenységnél, hiszen a különböző korosztályú gyermekek alkalmazkodnak egymáshoz, kommunikálnak és kooperálnak a nap folyamán.

Célunk:

- A gyermek tanulja meg, hogyan gazdálkodik az önmaga számára felszabaduló, rendelkezésre álló idővel

Az óvodapedagógus feladatai:

- a választásra kínált balesetmentes eszközök folyamatos bővítése
- minél nagyobb tér, több lehetőség biztosítása a mozgásos tevékenységekhez
- egyéni képességek fejlesztése, egyéni kérések teljesítése
- egyszerű, óvónők és gyermekek alkotta eszközökkel a gyermeki fantázia kibontakoztatása
- szülők bevonásával közös szabadidős tevékenységek szervezése (séták, kirándulások)
- elérni, hogy a gyermekek képesek legyenek a szabadidőt hasznosan eltölteni, a rendelkezésre álló idővel gazdálkodni

5. KOMPLEX FOGLALKOZÁSOK RENDSZERE

5. 1. A külső világ tevékeny megismerése

Tartalmi elemei:

- matematikai tapasztalatszerzés
- természet – társadalom - ember
- környezetvédelem

Matematikai tapasztalatszerzés

Az óvodában a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve a matematikai tapasztalatszerzés több formája valósulhat meg:

- játékos, modell- és mintakövető
- spontán játékos tapasztalatszerzés, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés
- gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok,
- az óvónő által kezdeményezett tevékenységek formájában.

A gyermek már korai életkorban felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire, érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Az óvodai nevelés épít ezekre a korai tapasztalatokra. Fontosnak tartjuk, hogy a család által nyújtott matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatos óvodai nevelés, fejlesztés. A tevékenységek végzése, a folyamatos cselekedtetés sok olyan információt hoz a felszínre, ahol természetes környezetben folyhat a matematikai tapasztalatok szerzése. A perceptuális, a motoros, a verbális és szociális tevékenységek aktív átélése együttesen nyújt lehetőséget a matematikai ismeretek megláttatására.

A matematikai nevelés tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. A gyermekeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái természetes napi szituációkban megfigyelhetők. Tevékenykedés közben a megismerő képességek-érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás- fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. A szabad játékban folyamatosan létrejöhetnek olyan szituációk, melyek alkalmasak a matematikai tartalmak közvetítésére.

Célunk:

- A gyermekeket körülvevő közvetlen szűkebb és tágabb környezet megismerése során alakuljon ki mennyiségi, alaki, formai, nagyságbeli, téri és síkbeli szemléletük

Óvodapedagógus feladatai:

- Matematikai érdeklődés felkeltése
- Az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztaltatása
- Matematikai fogalmak, kifejezések megismertetése, gyakoroltatása
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához
- Logikus gondolkodás megalapozása
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása, egyéni, páros, mikro csoportos szervezéssel

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Tudnak összehasonlítani mennyiség, nagyság, szín, forma szerint
- Képesek két kiterjedést, vagy mennyiséget egymással egyenlővé, ugyanannyivá tenni, vagy valaminél kisebbet, kevesebbet, nagyobbat, többet létrehozni
- Helyesen használják a tő és sorszámneveket, 10-es számkörben elvégzik az elemi matematikai műveleteket
- A matematikai fogalmak beépülnek mindennapi beszédükbe
- Ismerik a színeket, azok világosabb, sötétebb árnyalatát
- Felismerik az időrendi sorrendiséget, a minőségi, mennyiségi különbségeket
- Ismerik a különböző mérésformákat
- Jól tájékozódnak térben
- Matematikai tapasztalataikat szóban megfogalmazzák
- Ok-okozati összefüggéseket felismerik

Természet – társadalom - ember

A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre, valamint az élményekre építünk. A tapasztalatszerzés, az élményszerzés mindig a valódi környezetben történik, ezért a tevékenységek nagy része a szabadban, az óvoda környezetében, udvarában valósul meg. Az önálló és csoportos megfigyelések révén értékes tapasztalatokhoz juthatnak a gyermekek a természetben végbemenő folyamatokról és összefüggésekről. A gyermeket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli

összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában a gyermekek igényeihez igazodik. A megismerési tevékenység alapja a megismerési vágy, mely a gyermeket cselekvésre ösztönzi.

A gyermek is társadalomban él, ami a közvetlen környezetünkön keresztül hat ránk és a gyermekekre. Meg tudjuk éreztetni a gyermekkel, hogy van lehetősége a saját lelkiismerete szerint dönteni. A tolerancia, a különbözőségek elfogadása, a mások véleményének, érzéseinek, gondolatainak tiszteletben tartása arra neveli a gyermeket, hogy képes legyen elfogadni, befogadni az adott közösségbe a másikat. Mindez a társadalomban való harmonikus, kiegyensúlyozott élethez feltétlenül szükséges. Nevelésünk során lehetőséget biztosítunk az önálló vélemény-nyilvánításra, önbizalmának növelésére.

A külső világ tevékeny megismerése során kialakulnak a gyermekben a kulturált, biztonságos életvitel szokásai, az elfogadott viselkedési formák, az erkölcsi, érzelmi viszonyok. Megismerkednek az egyetemes és nemzeti kultúra értékeivel, a szülőföld, az ott élő emberek hagyományival, az adott tájra, helységekre jellemző néphagyományokkal, megismeri a családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Óvodai nevelésünkben a környezettudatos magatartás és az egészséges életmód iránti igény kialakítására törekszünk.

A természet és a környezet szeretetére, védelmére, megóvására, a hazaszeretetre, a hagyományok ápolására neveljük a gyermekeket. Az óvodai hagyományörző programok, megemlékezések a hazai és a világnapok színesebbé, emlékezetessé teszik hétköznapijainkat. Alkalomhoz illő öltözékekkel is emeljük az ünnepek hangulatát.

Fontosnak tartjuk az egészség életre nevelést, az ember és a természet megbonthatatlan egységét célzó környezetvédelmet. Érezzenek igényt a kulturált környezetre, természetvédelemre.

A környezetre figyelő, egészségét óvó magatartás megalapozását, fejlesztését és fenntartását a gyermekek életkori sajátosságait figyelembevevő programok szervezésével kívánjuk elősegíteni (kertgondozás, madáretetés, szelektív hulladékgyűjtés, gesztenye, PET palack, papír, veszélyes hulladékgyűjtések, újrahasznosítás, energiatakarékosság - víz, villany, fűtés).

Célunk:

- A közvetlen környezet alapos megismerése a tapasztalatszerzés és élmények útján; készségek, képességek alakítása
- A gyermeket életkorának megfelelően minél több tevékenységen keresztül, természeti és társadalmi tapasztalatokhoz juttassuk
- Olyan szokások, viselkedésformák megalapozása, olyan képességek és készségek tudatos fejlesztése, amelyek segítik a természetes és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus együttműködést
- A megszerzett ismeretek által a gyermek, mint önmaga elhelyezése az őt körülvevő világban
- A migráns gyerekek önazonosságának megőrzése, ápolása

Az óvodapedagógus feladatai:

- Szabad játékban a tapasztalatszerzés biztosítása,
- Építünk a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára, élményeire, tapasztalataira
- A tevékenységek differenciált szervezeti formáinak megteremtése
- Játékos tevékenységformákon keresztül tegyük lehetővé a közvetlen környezet megismerését, hívjuk fel a figyelmet annak értékeire, szépségeire
- Biztosítsunk változatos lehetőségeket, időt, helyet és eszközt a sokoldalú megismerésre, tapasztalatszerzésre, érdeklődésük, kíváncsiságuk kielégítésére, egyéni felfedezésekre, kísérletezésre
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalatszerzés és ismeretszerzés során
- A módszereket, az eszközöket a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítjuk
- Az ismeretek sokszínű gyakorlásának biztosítása, alkalmazása
- Évenként kétféle témahét kidolgozása óvodánként, közösen, egy, az óvodapedagógusok által meghatározott témában
- A migráns gyerekek szokásainak, életvitelének tiszteletben tartása
- Segítsük elő a gyermekek önálló véleményalkotását,

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkeznek természeti és társadalmi környezetükről
- Tudják lakcímüket, saját és szüleik pontos nevét, foglalkozásukat, óvodájuk nevét,

- Felismerik a környezetükben élő állatokat, növényeket, tudják azok jellemző tulajdonságait
- Ismerik testrészeiket, érzékszerveiket, azok funkcióit, az évszakok változásait, a napszakokat, az időjárás jellemzőit
- Eligazodnak a közvetlen környezetükben
- Rövid, tömör mondatokban tudnak egy adott témáról beszélni

Környezetvédelem

A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természetközeli élettel, a természet, a környezet szeretetének bizonyításával, példát mutatva a gyermekek számára. Az óvodás gyermek mindent leutánoz. Az óvodapedagógus környezettudatos magatartása, környezettudatos életvitele, egész személyisége modellértékű kell, hogy legyen. Ha nyitott, érdeklődő, fogékony a természet kínálta lehetőségekre, akkor a gyermekek is olyanok lesznek. A környezettudatos nevelés értékkövetés. Az óvodai élet minden területén jelen van a környezetvédelem, de leginkább a külső világ tevékeny megismerésébe tudjuk beépíteni, de az ábrázolások, játékok során, séták alkalmával, s a legkülönbözőbb tevékenységekben újra és újra előkerülnek a környezettudatos magatartás elemei. Az óvodás gyermekek nyitottak, ha ebben az életkorban megismertetjük őket környezetükkel, valószínűleg természetbarát és környezettudatos felnőttekké válnak.

Az óvodás gyermeknek igénye van a környezete tanulmányozására, próbálkozásai sok mindenre megtanítják, például, összefüggéseket fedez fel az élőlények és környezetük között. Ez már az ökológiai szemlélet megalapozása, a minden mindennel összefügg elv alkalmazása.

A fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A természet ünnepei óvodánkban:

- Az állatok világnapja- október 4.
- A víz világnapja- március 22.
- A Föld napja- április 22.
- Környezetvédelmi világnap- június 5.

Célunk:

- Olyan gyermekek nevelés, akik a természeti és társadalmi környezet iránt érzékenyek, fogékonyak, a természetet szeretik, azt óvják és védik, környezetbarát szemléletűvé válnak
- Környezettudatos viselkedés megalapozása

Az óvodapedagógus feladata:

- Megismerteti a környezetvédelem alapjait a föld, a levegő, a víz, a növény- és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét
- Környezetbarát szokások megalapozása: takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, hulladékkezelés, szelektálás, komposztálás
- Az alkalmazott módszerek, eszközök a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodjanak

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Kialakulóban vannak azok a szokások, magatartási formák, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek
- Szelektíven gyűjtik a szemetet
- Takarékosan bánnak a természeti kincsekkel

5. 2. Művészeti tevékenységek

Területei:

- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Verselés, mesélés

A *Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka* összetett, sokszínű nevelési terület, mely magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, konstruálást, kézimunkát, a műalkotásokkal való ismerkedést és környezetalakítást. Ezek fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. Egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi- plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli és síkbeli tájékozódó és rendező képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését. Ezen tevékenységek az óvodapedagógus által biztosított feltételekkel elősegítik a gyermekek tér-forma -szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását. Maga a tevékenység – és ennek öröme – a fontos, nem a

mű, nem az eredmény. A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei.

A gyerekeknek lehetőségük van arra, hogy bármikor kipróbálhassák képességeiket. Ehhez a megszokott és elérhető helyen mindig rendelkezésre áll többféle anyag és eszköz, amivel a gyermek fantáziájának megfelelően dolgozhat és alkothat. Törekszünk arra, hogy minden csoportszobában legyen egy kis sarok, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, felszereléseket, anyagokat tárolhatjuk.

Célunk:

- A kézügyesség fejlesztése
- Az ábrázoló tevékenység megszerettetése sokféle technikai lehetőséggel
- Ismerje meg a gyermek a népművészet, a kortárs művészet elemeit, technikáit és eszközeit
- Az esztétikai élmény befogadására nevelés
- Az alkotás öröme legyen a gyermek számára, önkifejezésre készítse
- Az elkészült alkotások beépüljenek a szabad játékba

Az óvodapedagógus feladatai:

- A tevékenységekhez megfelelő eszközök biztosítása
- Legyünk igényesek a környezet formálására, figyeljünk a csoportszobák berendezésére, az egész óvoda esztétikusságára
- Minél több technikával, anyaggal ismertessük meg a gyermeket, előnyben részesítve a természetes anyagokat
- Kreativitás fejlesztése
- Minden nap biztosítsunk lehetőséget a vizuális tevékenységekhez
- A helyi lehetőségek segítségével ismertessük meg a gyermeket a népi hagyományokkal
- Az életkori sajátosságok figyelembe vételével változatos és rendszeres élménynyújtás
- Kapjon a gyermek elegendő bátorítást, útmutatást, dicséretet, megerősítést
- Éljük a természet változásai adta lehetőségekkel
- A gyerekek által készített munkák díszítsék az óvoda helyiségeit-folyosó, öltöző
- Balesetmentes környezet és eszközhasználat biztosítása

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Az ábrázolótevékenységek során kialakul a biztos eszközhasználat
- Örömmel vesz részt a vizuális tevékenységekben, saját kezdeményezésére ábrázol
- Képkalkotásában kifejezi gondolatait, élményeit
- Önállóan tudja alkalmazni a megismert technikákat
- Tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani
- Emlékezet, képzelet után is tud ábrázolni
- Díszítő, tervező feladatot (változatos színekkel, rajzolással, festéssel, papírmunkával, agyagba karcolással stb.) megold
- Kreatív gondolkodás jellemzi
- Ismeri a különböző anyagok, eszközök nevét, azok használati módját
- Vigyáz saját maga és társai testi épségére
- Ügyel környezete esztétikájára

Az **ének-zene, énekes játék, gyermektánc** olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségre. Az értékes zene, a környezet hangjainak befogadása, az ölbéli játékok, népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés fogékonyá teszik a gyermeket a szép befogadására, formálják ízlését, emberi magatartását és hatással van általános fejlődésére. Az élményt nyújtó közös ének, zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok, a népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza a zenei anyanyelv kialakítását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek-ritmus, éneklés, hallás, mozgás-és zenei kreativitásának alakításában, mely képességfejlesztés formája lehet egyéni, páros, mikro csoportos és csoportos.

Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták és kirándulások. Napközben bármikor lehetőséget adunk az énekelgetésre, a zenei és ritmus hangszerek használatára, mondókázásra vagy körjátékok játszására. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, a zenélés részévé válik a gyermek mindennapjainak, s a megismert dalok, dalos játékok, mondókák a gyermek szabad játékában spontán jelennek meg.

Kodály Zoltán és Forrai Katalin útmutatásai alapján dolgozzuk ki óvodánkban az ének-zene terveket a fejlesztés és tevékenységközpontú nevelés tükrében.

Célunk:

- A gyermek zenei hallásának, ritmusérzékének, éneklési kedvének, harmonikus mozgásának megalapozása
- A zenei anyanyelv megalapozása
- A szülőföld hagyományainak átörökítése

Az óvodapedagógus feladatai:

- Felkelteni a gyermekek zenei érdeklődését
- Az énekléshez, dalos játékhoz, zenehallgatáshoz megfelelő légkör, hely, eszköz biztosítása
- Dalos játékok megismertetése
- Megszerettetni a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat
- Megismertetni a gyerekeket a ritmushangszerekkel, azok használatával
- Mindennapos zenéléshez a lehetőség biztosítása
- Formálni hallásukat, éneklési készségüket, ritmusérzéküket, harmonikus mozgásukat
- A magyar és nemzetközi zenei kultúra kincseiből az életkornak megfelelő játék és dalanyag kiválasztása
- Kortárs zenei értékek átadása
- Közös éneklés lehetőségének megteremtése

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek 3-6 hangterjedelemben csoportosan és egyénileg tud énekelni
- Biztonsággal használja a megismert ritmushangszereket
- Helyes test- és tempótartással jár körben, ismeri az egyszerű tánclépéseket, és alkalmazza azokat
- Tud egyszerű dallamot, mozgást, játékot improvizálni
- Kezdeményez, részt vesz dalos játékokban, betartja azok szabályait
- Felismeri a halk- hangost, és tud halkán, hangosan énekelni, beszélni
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, tudja mindkettőt mozgással, járással, tapssal a dalból kiemelni

A *mesélés, verselés* a gyermek érzelmi- értelmi és etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Az érzelmi biztonság megadásának, az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók versek. Tájékoztatják a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról. A mindennapos mesélés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme, melynek elemei a magyar gyermekköltészet versei, és a népi dajkai hagyományok. Életkorának megfelelő, nyelvileg tiszta, értékes művek közvetítésével esztétikai élményhez juttatjuk, amihez elsősorban a magyar népmese kincseit használjuk fel, de a modern mesékkel, kortárs irodalmi művekkel és külföldi irodalmi alkotásokkal is megismertetjük gyermekeinket. Az önálló vers- és mesemondáshoz, dramatizáláshoz az eszközöket folyamatosan biztosítjuk.

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának, világgépének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is meglevenítő, áttelekesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világgépe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásokra, a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képi világot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Teret adunk a gyermek saját vers és mesealkotására, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálására,

A mozgás, beszéd és gondolkodás egymással szoros kölcsönhatásban fejlődnek. A zavart mozgás gátolja a beszédfejlődést, a beszédfejlődés lassúsága akadályozza a fejlődésben a gondolkodást. Különös figyelmet fordítunk erre szakemberek bevonásával.

Az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolok, versek, mesék, bábozások, anyanyelvi- kommunikációs játékok. Gazdag lehetőséget adnak szóhasználatukkal a fejlesztésre, a szóbeli kifejezésre. A mindennapi verselés, mondókázás biztosításakor ügyelünk a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére, nyugalmat árasztó, esztétikus környezettel vesszük körül őket.

Célunk:

- Az irodalmi érdeklődés felkeltése
- Igényeljük a gyerekek a mesét, verset, mondókat
- A mesék, versek megszerettetése
- A magyar nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos és tudatos önkifejezés megalapozása
- A migráns gyerekek kultúrájának megismerése

Az óvodapedagógus feladatai:

- A pedagógus vegye észre az egyes gyermeknél adódó beszédtechnikai hibákat, elmaradás esetén logopédussal egyeztessen
- Beszédkultúránk legyen modell értékű, érthető, egyszerű és érthető
- Teremtünk beszélgetésre, irodalmi élmény befogadására alkalmas, nyugodt légkört
- Folyamatosan bővítjük szókincsüket
- Különböző tevékenységeken keresztül fejlesszük beszédmegértésüket, beszédtechnikájukat, helyes kiejtésüket
- Hely és idő biztosítása a mindennapi verseléshez, meséléshez
- Lehetőség teremtése a gyermek önálló szöveg- és mesemondásához
- Segítsük elő, hogy a gyerekek megfelelő eszközökkel el is játszassák a nekik tetsző meséket
- Megfelelő mennyiségű és minőségű irodalmi anyag ismerete
- Az irodalmi élmények feldolgozásának elősegítése
- A hazájukat elhagyó családok kultúrájának megismertetése

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek tisztán, érthetően beszél, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek
- Olyan szókincssel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatainak érthető kifejezését
- Várja és igényli a mese- és vershallgatást
- Beszédüket érzelmeik által kiváltott gesztusok kísérik, kerülve a túlzott kifejezésmódokat (pl. hangos beszéd, nagy széles mozdulatok, affektálás, hiszti)

- Udvariassági kifejezéseket használ
- Rövid mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni
- Gondosan bánik a könyvekkel, megbecsüli azokat

5. 3. Mozgás

Rendszeres egészségfejlesztő testmozgással, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékokkal és feladatokkal, a pszichomotoros készségek és képességek alakításával, formálásával fejlesztjük a gyermekeket.

Változatos, örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal segítjük elő a hely- és helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek elsajátítását, a mozgáskoordináció fejlődését. Ezzel biztosítjuk a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását.

Mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazásával kedvezően hatunk az erő és állóképesség növelésére, melyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.

A mozgásos tevékenységeknek fontos szerepük van a helyes testtartás kialakulásában, felerősítik az egészséges életmódra nevelés hatásait.

Feladatunk a spontán, szabad játékban a többféle irányított mozgáslehetőség biztosítása, a pozitív énkép, önkontroll, együttműködés, problémamegoldó gondolkodás, kommunikáció fejlesztése a komplex testmozgásokon keresztül.

Lehetőséget biztosítunk minden gyermek számára a játékban megjelenő mozgásos tevékenységekre, az egészségfejlesztő testmozgásokra.

Különböző kooperatív mozgásos tevékenységeket biztosítunk a szabad levegőn és a teremben egyaránt, figyelmet biztosítva a kiemelt igényű gyermekek fejlesztésére (hátránycsökkentés és tehetséggondozás).

Mozgásanyagunkat a dr. Tóthszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában c. könyve alapján állítjuk össze az óvoda tárgyi eszköztárából.

Testi nevelés területei:

- szabad játékban való mozgás

- Mindennapos testnevelés
- Szervezett egészségfejlesztő testmozgás teremben vagy szabadban
- Mozgás a szabadban

Célunk:

- A gyermek egészséges (*testi-lelki*) fejlődésének elősegítése
- Döntési képességeik fejlesztése révén a helyes egészségmagatartás kialakítása
- Tudjanak választani a számukra veszélyes és veszélytelen viselkedésformák közül
- Alapozódjon meg a gyermekek egészséges mozgáskultúrája
- Szükségleteinek kielégítésében legyen önálló, fegyelmezett
- Váljanak képessé a konfliktusok kezelésében
- Cselekedeteiket sikerként éljék meg
- Mozgáskedvük megőrzése, mozgásigény kielégítése
- Különböző mozgásformák alakítása, mozgástapasztalatok szerzése, mozgáskészség, fizikai erőnlét, állóképesség fejlesztése
- Szociális képességek fejlesztése, társra figyelés
- Esélyegyenlőség biztosítása, egyéni szükségletek figyelembe vétele a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek esetében is
- Harmonikus, összerendezett, koordinált mozgás alakítása
- Különböző gyakorlatok közti átjárhatóság, folyamatosság biztosítása
- Kulturált viselkedési formák alakítása, betartása
- Életkori sajátosság figyelembe vételével a sport szabályainak betartása
- A téri tájékozódás, oldaliság kialakítása
- A gyerekek szívesen és örömmel mozogjanak
- A gyerekek maguk is kezdeményezzenek mozgásos játékokat
- Az egyéni szükségletek kielégítése, a képességek fejlesztése a játékban megvalósuló mozgásos tevékenységek során.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A fizikai állóképesség, az önértékelés és az önbizalom fejlesztése
- Nagy- és finommozgások, fizikai erőnlét fejlesztése, tartásjavító gyakorlatok végeztetése

- Testséma fejlesztése: testrészek ismerete, a test koordinációjának alakítása, testfogalom, kezesség, laterális és dominancia terén
- Verbális fejlesztés, a mozgással kapcsolatos szókészlet fejlesztése
- Rendszeres testedzés szokásainak kialakítása
- Játékosság megőrzése a szervezett mozgások idején is
- Biztosítjuk, hogy a mozgás természetes módon beépüljön a gyermekek tevékenységébe
- Minden nap adjunk lehetőséget a szabad levegőn való mozgásra
- Biztosítjuk a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának feltételeit
- Biztosítjuk a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának feltételeit spontán vagy irányított formában, adjunk lehetőséget a folyamatos gyakorlásra
- Különböző tevékenységekhez eszközök biztosítása
- Motiváltság fenntartása, testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára
- Sokoldalú mozgáshoz hely és idő megteremtése
- Baleset megelőzés
- Tudatos tervezés, szervezés
- Differenciálás
- Egyéni szükségleteknek megfelelő megsegítés
- A mozgásanyag összeállításánál testnevelési játékok dominálnak
- Az egyes gyermekek tervszerű, speciális fejlesztése érdekében irányított módon használjuk eszközeinket (pl. beszédfejlesztés, mozgásfejlesztés, részképességek fejlesztése).
- Biztosítjuk a nyári fürdőzés feltételeit
- Kialakítjuk a mozgásfejlesztő eszközök, udvari játékok balesetmentes használatához szükséges magatartásokat
- Lehetőséget biztosítunk a szülőkkel való közös sportolásra pl. kirándulás, családi sportnap, kerékpár túra, téli sportok, Duna-parti kirándulások

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szereti és igényli a mozgást, annak sokféle óvodában biztosított formáját
- Mozgása harmonikus, összerendezett

- Kitartóan képes a feladatok elvégzésére: járás, futás, ugrás, egyensúlyozás, irányváltoztatás, téri tájékozódás, eszközös játékok, kúszás, csúszás, mászás
- Betartja a szabályokat a különböző versenyjátékok játszásakor
- Ismeri az irányokat, tud térben tájékozódni
- Fizikai erőnléte életkori sajátosságainak megfelelő
- Ismer egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyeket
- Ismeri az eszközök nevét és a gyakorlatokhoz kapcsolódó kifejezéseket
- Tud néhány mozgásos játékot (futó-, fogójáték) irányítás nélkül játszani
- Vigyáz saját és társai testi épségére
- Képes együttes tevékenységekre a társakkal, képes alkalmazkodni társaihoz
- Egészséges versenyszellem jellemzi

6. HAGYOMÁNYOK ÉS ÜNNEPEK

Az ünnepek és a hagyományok között az a lényegi különbség, hogy az ünnepeket meg lehet ünnepelni, a hagyományokat meg lehet élni.

A hagyományőrzés és ápolás minden magyar ember kötelessége és feladata.

A hagyományteremtés azok feladata, akik ennek az életérzésnek, életszemléletnek a fontosságát magukévá tudják tenni.

Nevelésünk folyamatában nagy szerepet kapnak az ünnepek, ünnepélyek, melyek szervezése közösen, óvodára kiterjedően, és a csoportokban történik. A rendszeresen, visszatérő ismétlődések, érzelmi biztonságot teremtenek gyermekekben. Hagyományaink biztosítják - figyelembe véve a helyi szokásokat, igényeket-, hogy ezek a napok kiemelkedjenek a hétköznapokból, de illeszkedjenek a gyermekek természetes életmenetéhez.

Ünnepeink, hagyományaink biztosítják az óvodák egyéni arculatának megteremtését, a közös élmény erejével hatnak a gyermekekre, erősítik a közösséghez való tartozás érzését.

A gyermek pozitív szocializálódását derűs, jóindulatú felnőttek segítik. Az óvónő a nevelési eszközeit tudatosan gazdagítja a hagyományápolás érzelmfokozó eszközeivel. A családok bevonása, a közös készülődések fokozzák a gyermek örömeit. A hagyományápolásból fakadó együttélés egy olyan biztonságérzetet sugárzó légkört teremt, amely védelmet nyújt, és alapul szolgál a gyermeki személyiség teljes kibontakozásához.

Az óvodai élet hagyományai:

- Mikulás
- Anyák napja
- Gyereknapi
- Ballagás
- Szüreti bál
- A gyermekek név és születésnapja

Hagyományokhoz kapcsolódó ünnepek:

- Szület
- Karácsony (advent)
- Farsang
- Húsvét

Nemzeti ünnepek:

- Március 15. megemlékezés

Feladataink:

- Fokozatos érzelmi feltöltődés biztosítása
- Az örömteli várakozás, az ünnep hangulatának előkészítése, levezetése

7. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés, melynek formái változatosak: személyes kapcsolatokról a különböző rendezvényekig. A kapcsolatok nyitottak és kezdeményezőek. Az óvodapedagógusnak figyelembe kell venni a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítenie kell az intervenciós gyakorlatot, azaz segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A fenntartóval való együttműködés elsősorban a főigazgató feladata, de az óvoda dolgozóinak közreműködésére is szükség van.

A kapcsolattartás négy szakaszra osztható:

• **1. Óvodába lépés előtti szakaszban:**

A kisgyermek hároméves korában a családból vagy a bölcsödéből kerül az óvodába. A családból való átmenet feladatot ad az óvodapedagógusnak és a családnak is. Az egészséges, ép fejlődésű gyermek számára inkább izgalom, néha félelem, szorongás az újtól, mintsem feladat az óvodába kerülés

A család feladata az óvodába kerülés esetén:

- A szülő elégítse ki gyermeke érdeklődését az óvoda iránt, vigye el gyermekét az óvodába, ismerkedjenek az új környezettel
- Használják ki a nyílt napok adta lehetőségeket
- Segítsék elő gyermekük számára az óvodára való felkészülést

Az óvodapedagógus feladata a gyermek óvodába fogadása esetén:

- A gyermeket az óvodába érkezése előtt látogassák meg otthonában
- A családlátogatásra alaposan készüljenek fel
- Érvényesítsék az egyéni bánásmód elvét
- Biztosítsák a folyamatos befogadás lehetőségét, tervezzék meg a folyamatos befogadás ütemezését
- Legyenek a szülő segítségére
- Adjanak elegendő időt a gyermek és szülője számára
- A bölcsödéből érkező gyermek számára is biztosítsák az átmenetet
- A befogadás legyen folyamatos és fokozatos

2. Az óvodai élet alatti szakaszban:

• **Család és óvoda**

A gyermek elsősorban a családban nevelődik. Az óvoda folytatja és kiegészíti a nevelési folyamatot. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködésünk formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Óvodapedagógusaink figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítjük az intervenció gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Célunk:

- A család és az óvoda együttműködésének elősegítése a gyerekek összehangolt nevelése érdekében, mely kölcsönös bizalmon alapul
- A családi nevelés erősítése
- Folyamatos párbeszéd feltételrendszerének biztosítása az együttműködés és az együttnevelés érdekében
- Célunk a családok minél szélesebb körű bevonása, befogadása a mindennapi óvodai életbe, az óvodai tevékenységekbe

Az együttműködés tartalmi elemei:

- Családlátogatás

Célja: Kapcsolatfelvétel a családdal, a gyermek életterének megfigyelése, betekintés a család életébe, a gyermek családban elfoglalt helyzetére, viselkedésére

- Beszoktatás-befogadás

Célja: a gyermek szülőtől való elválásának, a csoportba való beilleszkedésének megkönnyítése

- Közös programok, ünnepek

Célja: Közös programok szervezésével az óvoda és a család minél szorosabb együttműködésének biztosítása, a programok során a hagyományok megtartása, ápolása, közös élményszerzési lehetőség, a közös együttlét, a szabadidő hasznos eltöltésének biztosítása

- Nyílt napok

- Fórumok

Célja: A szülő kapjon segítséget az őt érdeklő, gyermekét érintő különböző nevelési kérdésekben, a nevelőpartneri együttműködés elősegítése

- Szülői értekezletek

Célja: A gyermek nevelése érdekében a család és az óvoda előtt álló közös feladatok megfogalmazása, az oldott, párbeszédre alapuló kapcsolatteremtés

- Kézműves napok

Célja: Közös élményszerzés, együttműködés, közösségformálás (gyermek, felnőtt)

Az óvoda kapcsolattartása egyéb nevelési, oktatási, szakszolgálati intézményekkel

Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, melyek az óvodába lépés előtt és az óvodai élet során, valamint az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező.

○ *Általános Iskola*

○ *Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Paksi Tagintézménye*

A pedagógiai szakszolgálatok speciális szakismerettel segítik az óvodai nevelést.

A kapcsolattartás jelenlegi formái:

- Szakértői vizsgálatok
- Logopédiai ellátás
- Nevelési tanácsadás- szülői, óvodapedagógusi kezdeményezésre

Az óvodapedagógus feladatai:

- Probléma esetén a gyermek mielőbbi szakemberhez irányítása
- A kapcsolatfelvétel segítése szülő és szakember között

A Családsegítő Szolgálattal, az óvodaorvossal, védőnővel, fogorvossal a kapcsolatokat a rendszeres megbeszélések, alkalmoszerű tájékoztatások, segítő, támogató jellegű visszacsatolások jellemzik. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező.

○ *Egészségügyi Szakszolgálatok- gyermekorvosok, védőnők, fogorvosok*

Célunk:

- Az óvodáskorú gyerekek évenkénti szűrővizsgálata a gyermekorvos, fogorvos által, melyen minden óvodás részt vesz
- A védőnői szűrővizsgálatok minden gyermeket értsenek
- A feltárt elváltozások további vizsgálatra és kezelésre kerüljenek

Feladatunk:

- A gyerekek testi, fizikai állapotának folyamatos figyelemmel kísérése, szükség esetén jelzés a szülőknek, az óvoda orvosának
- Havi rendszerességgel kapcsolattartás a védőnővel
- Szükség esetén védőnői szűrések szervezése
- A fogorvosi szűrések megszervezése, további kezelés jelzése a szülők felé, tájékoztatás az eredményről

○ *Gyermekjóléti Szolgálat*

Célunk:

- Minden hátrányos és veszélyeztetett helyzetű 3 éves gyermek óvodai ellátásban részesüljön.
- Folyamatos és hatékony együttműködés fenntartása

Feladatunk:

- Az óvodába nem járó gyerekek felkutatása
- A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyerekek folyamatos figyelemmel kísérése, esetmegbeszélések szervezése
- A hátrányok csökkentésének segítése
- Az igazolatlanul hiányzó gyerekekről jelzés, szükséges intézkedés kezdeményezése
- A Szociális Iroda által szervezett esetmegbeszéléseken, tárgyalásokon a gyermek óvodapedagógusának szükség szerinti bekapcsolódása

○ *Polgármesteri Hivatal- Szociális Iroda*

A Bölcskei Közös Önkormányzati Hivatal Bölcske-Madocsa Család és Gyermekjóléti Szolgálattal kapcsolatunk rendszeres. Madocsa Község Önkormányzata a településen élő gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését a gyermekjóléti szolgáltatás útján szervezi meg. Az esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, a jelzések fogadásán valamint a szolgálat családgyógyozóinak intézkedéseiben realizálódik.

A kapcsolattartás tartalma:

- A rendszeres gyermekvédelmi támogatásokról tájékoztatás,
- Esetmegbeszélések

A veszélyeztetettség időbeli felismerése érdekében figyelemmel kísérjük:

- A gyermek életkörülményeit, szociális helyzetét
- A gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségleteket

- Hatósági beavatkozást igénylő helyzeteket

- **Közművelődési intézményekkel**

- *Művelődési Ház*

Tartalma: színházi előadások, koncertek, évváró ünnepélyek, kiállítások megtekintése,

Kapcsolattartás formái: Telefonos, szóbeli egyeztetés, plakátok, szórólapok

- *Könyvtár*

Tartalma: kiállítások, kulturális programok, könyvkölcsönzés a csoportoknak

Célunk:

- Kulturális élmények nyújtása, ismeretanyag bővítése, kulturális események iránti érdeklődés felkeltése, a viselkedéskultúra fejlesztése, szocializáció elősegítése

3. Az óvodai élet utáni szakaszban:

Az iskolába lépés a jelenleg érvényben lévő Köznevelési Törvény szerint csak az óvodából történhet.

Az óvodapedagógus feladata a gyermek iskolára való alkalmassá tétele esetén:

- A feladat folyamat jellegű, a gyermek óvodába kerülésével kezdődik
- Vegyék figyelembe a gyermek érési folyamatait
- Az életkori és egyéni sajátosságokból kiindulva, a gyermeket megismerve oldják meg a 3-7 éves életszakasz feladatait úgy, hogy előkészítik a következő életszakaszt
- Játékba integrálják a nevelés eszközeit
- Készítsék elő a gyermeket az iskolai látogatásra
- Látogassanak el az iskolába, nézzenek meg egy órát
- Hívják meg a tanító nénit az óvodába, vonják be egy-egy tevékenységbe
- Felelősségteljesen, szakmailag kompetens módon döntsenek az egyes gyermek iskolára való alkalmassága felől
- Adjanak meg minden információs segítséget a szülő számára, amennyiben úgy érzik, hogy bizonytalanok gyermekük iskolára alkalmassága felől
- Látogassák meg a gyermekeket az iskolában
- Kezdeményezzenek kölcsönös hospitálási lehetőséget
- A kölcsönös formai elemek váljanak tartalmivá
- A gyermek iskolába kerülése esetén utánkövetés

4. Pedagógiai munkát segítő egyéb kapcsolatok:

- A pedagógusok szakmai munkájának érdekében szoros kapcsolatfenntartás a regionális és megyei Szakmai Szolgáltatóval, hogy sokszínű szolgáltatásaikkal és tanácsadási tevékenységükkel szakmai fejlődésünket segítsék
- Rendszeresen részt veszünk országos és regionális konferenciákon, továbbképzéseken, pedagógiai napokon

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatainkhoz és a felmerülő igényeinkhez. A folyamatos tájékozódás és tájékoztatás során reális képet mutatunk óvodánkról. Színvonalas szakmai munkával segítjük az óvoda jó hírnevének kialakítását, fenntartását.

8. GYERMEKVÉDELMI MUNKA

Óvodánkban a gyermekvédelmi munka nagy jelentőséggel bír.

Egyre több azoknak a családoknak a száma, akik megélhetési problémákkal, munkahelyi gondokkal küszködnek. Ezért a gyermekvédelmi munkánk hosszú távú céljai a következők kell, hogy legyenek:

- Minden hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek minél előbb óvodába kerüljön
- A speciális feladatokat igénylő gyerekek és családok komplex segítése
- Szociokulturális hátrányokból való ártalmak csökkentése
- Magatartási, tanulási zavarok megelőzése
- A különbözőségek elfogadása

Óvodánkban gyermek és ifjúságvédelmi felelős látja el a gyermekvédelmi feladatokat.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek év eleji felmérése
- A felkutatott gyerekekről környezettanulmány elkészítése
- Az év eleji szülői értekezleten a szülők tájékoztatása az önkormányzati étkezési támogatásról és egyéb szociális juttatásokról
- Az őszi-téli időszakra a rászoruló gyerekeknek megfelelő ruházat juttatása a karitatív szervezetek segítségével

- Folyamatos kapcsolattartás a társintézményekkel
- Konferenciákon, továbbképzéseken való részvétel
- Az óvodai élet során a nyilvántartott gyerekek nyomon követése
- A tanköteles korú nagycsoportos gyerekek folyamatos óvodába járásának figyelemmel kísérése
- A nehezen nevelhető vagy tanulási zavarral küzdő gyerekek szakellátásra kerülésének elősegítése
- Az év során az esetleges gyermekbántalmazások figyelemmel kísérése
- A gyermekbalesetek elkerülése érdekében a játékeszközök rendeltetésszerű használatának figyelemmel kísérése
- Az esetleges fertőzések ismétlődése esetén kapcsolatfelvétel a gyermekorvossal
- Esetmegbeszéléseken való részvétel
- Éves beszámoló elkészítése az elvégzett gyermekvédelmi munkáról

9. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

9.1. Fejlesztőpedagógia az óvodában

Az óvodáskor meghatározó a tanulási funkciók fejlődése szempontjából. Sokszor ez a fejlődés egyenetlen, egyes elmaradt képességek az egész fejlettségre kihatással vannak, így speciális, egyéni megsegítés nélkül az iskolai képességek kevert zavara nehezítheti a későbbi tanulást. Az óvoda egyes intézkedéseivel szeretné megelőzni ezt.

Minden nevelési évben az év eleji logopédiai és képességmérés alapján dől el, mely gyermekek részesüljenek nagycsoportos korban (esetenként már korábban is) fejlesztőpedagógiai megsegítésben. A vizsgálatokat a logopédus és a fejlesztőpedagógus – középső és nagycsoportban közösen végzi.

A megsegítést heti rendszerességgel kapják a gyermekek egyéni vagy kiscsoportos keretek között az óvodákban kialakított logopédiai és fejlesztőszobában.

Célunk:

- a különböző okokból képességbeli lemaradásokkal bíró gyermekek egyéni felzárkóztatása, a képességbeli elmaradások korrekciója, a hiányzó részképességek fejlesztése.

Feladatunk:

- az elmaradást mutató területeken történő megsegítés (mozgás, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, beszéd, önbizalom, feladattudat, feladattartás, munkatempó, monotonia tűrés, szabálytudat, testséma, írásmozgás-koordináció, lateralitás, dominancia, téri- és idői tájékozódás, szerialitás, vizuális-, auditív-, taktilis-, kinesztetikus észlelésen belül az analízis-szintézis, diszkrimináció, kreativitás területeken).

Az egyéni fejlesztési terv meghatározza, hogy kinek milyen általános területen – mint önbizalom, feladattudat és –tartás, munkatempó, monotonia tűrés, szabálytudat, konfliktusmegoldás – kell korrigálás és fejlesztés. Valamint melyik speciális képességterületen – testséma, téri-, idői tájékozódás, lateralitás, dominancia, szerialitás, vizuális-, auditív-, taktilis, kinesztetikus észlelésen belüli analízis-szintézis, diszkrimináció; emlékezet, kreativitás, beszéd – szükséges a megsegítés.

A logopédia ellátást a Tolna Megyei Szakszolgálat paksi intézménye biztosítja. A különleges bánásmódot igénylő gyerekek ellátása a Tolna megyei EGYMI feladata.

10. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEK ÓVODAI BEFOGADÁSA

Törvényi szabályozás

1. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényből a 2024. január 1. (!) napjától hatályos módosításokkal is egységes szerkezetben (A sajátos nevelési igényű –, és a beilleszkedési-tanulási-magatartási nehézséggel küzdő gyermekekre, tanulóra közvetlenül vonatkozó külön szabályok.)
2. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a legutóbbi, 2023. október 22. napjától hatályos módosításokkal egységes szerkezetben (A sajátos nevelési igényű –, és beilleszkedési - tanulási - magatartási nehézséggel küzdő gyermekekre, tanulóra vonatkozó külön szabályok.)
3. A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendeletből (az óvodába járással és tankötelezettséggel, iskolaérettségi vizsgálatokkal kapcsolatos módosításokról szóló, 2024. január 1. (!) napjától hatályos módosításokkal is egységes szerkezetben)
4. A Sajátos Nevelési Igényű Gyermekek Óvodai Nevelésének irányelve (www.oktatas.hu)
5. A Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Iskolai Oktatásának Irányelvei (www.oktatas.hu)
6. SZAKMAI AJÁNLÁS a a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekeket, tanulókat az óvodai és iskolai nevelésük-oktatásuk során megillető különleges bánásmóddhoz; a fejlesztő pedagógiai ellátás gyógypedagógiai tartalmaira; a pedagógiai segítség céljaira, feladataira és módszereire; valamint a BTMN tanulói jogokhoz kapcsolódó joghasználatra (www.oktatas.hu)

ALAPELVÜNK, HITVALLÁSUNK

Óvodáinkban nyitott, szeretetteljes, befogadó, élményeket nyújtó környezetben neveljük a gyermekeket. Igyekszünk olyan légkört biztosítani, ahol szabadon, játékosan, örömmel tevékenykedhetnek, ahol olyannak szeretünk mindenkit, amilyennek született, s úgy segítjük őket, hogy önmaguk lehessenek, valamint a lehető legtöbbet hozzák ki önmagukból.

Befogadó intézményként a szülőkkel szorosan és folyamatosan együttműködve biztonságos környezetben neveljük a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő gyerekeket.

A sajátos nevelési igényű gyerekek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti a többi gyerekkel való integrált nevelésük.

Intézményünk az Alapító Okiratban foglaltaknak megfelelően az alábbi sajátos nevelési igényű gyerekek együttnevelését, befogadását támogatja:

- Beszéd fogyatékos/ akadályozott beszédfejlődésű
- Ép értelmi képességekkel rendelkező autista, autizmus spektrum zavarral küzdő
- Mozgásfogyatékos
- Hallásfogyatékos, nagyothalló gyermek
- értelmi fogyatékos gyermek
- Látásfogyatékos, gyengénlátó gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelése az alábbiak figyelembevételével valósul meg:

- **Fejlesztő-segítő-befogadó környezet megteremtése**

- *Személyi feltételek biztosítása*

Az együttnevelésben, a befogadásban részt vesz a család, a gyermek, a gyermek óvodai közössége, az óvodapedagógus, a dajka, a gyógypedagógus, a logopédus és az egész nevelőtestület. A fejlesztést mindegyik pedagógus a szakértői véleményben meghatározottak szerint végzi, egyéni fejlesztési terv készítése alapján, melyet a gyógypedagógus és az óvodapedagógus közösen készít el.

A fejlesztésben részt vevő szakemberek rendszeres kapcsolatban vannak egymással és az óvodapedagógusokkal, így folyamatosan segítik az óvodapedagógusok munkáját.

Amennyiben az intézményben nincs a fogyatékosági típusnak megfelelő szakember, utazó gyógypedagógussal látjuk el a gyermekek fejlesztését.

A befogadó környezet kialakítása során szem előtt tartottuk a gyermeki igényeket.

- *Csoportszervezés elvei*

A csoportok kialakításánál törekszünk arra, hogy az inkluzív nevelési formában csoportonként maximálisan két olyan kisgyermek kerüljön egy csoportba, aki kettő főnek számít vagy pedig egy olyan kisgyermek, aki három főnek számít, a maximális csoportlétszámot nem átlépve.

A befogadó pedagógiánk, a szocializáció segítése a játékon, és a többi óvodai tevékenységen keresztül valósul meg.

A mindennapi munkánk során folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a szülőkkel, és a gyermekkel foglalkozó szakemberekkel.

Óvodapedagógusként a kontrollvizsgálatokat figyelemmel kísérjük, negyedévente konzultálunk a fejlesztést végző szakemberekkel, a szülővel együttműködve.

A gyermeket, az óvodából kikerülve nyomon követjük- fél évig.

- *A szükséges tárgyi feltételek biztosítása*

Igyekszünk biztosítani a szakemberek által javasolt speciális fejlesztő eszközöket, és a mindennapi tevékenységeket segítő eszközöket a csoportszobákban.

A DIFER méréshez mérőlapokkal rendelkezünk. Szakkönyveket szükség szerint vásárolunk.

- **A befogadást elősegítő pedagógiai tevékenységek, a fejlesztés kiemelt területei**

- *Beszéd fogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű*

A hatékony fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, speciális terápiákat alkalmazó intenzív, komplex – az életkori sajátosságokat, a játékosság elvét szem előtt tartó – nevelési környezetben valósulhat meg.

A beszédfejlesztés során nő a gyermekek kommunikációjának hatékonysága és önbizalma is: közlékenyebbé és sikeresebbé válnak. A beszéd fogyatékos gyermek részt vesz a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A foglalkozások oldott, bizalmas, stresszmentes légkörének megteremtése a kifejezési formák spontán megnyilatkozásainak elfogadása a záloga annak, hogy a beszédzavarral küzdő gyermek is sikerélményhez jusson. Az elfogadó magatartás, az egyéni bánásmód elve nélkülözhetetlenek a pedagógus attitűdjében. Fontos, hogy a gyermek érezze: olyannak fogadjuk el őt, amilyen. Amikor beszél, nem a beszédhibájára figyelünk, hanem a mondanivalóra.

- *Ép értelmi képességekkel rendelkező autista, autisztikus*

Az autizmussal élő gyermekek óvodai nevelésének célja az elemi adaptív viselkedések kialakítása:

- A szociális, kommunikációs készségek célzott fejlesztése
- Az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása

- A sztereotip, inadekvát viselkedések kialakulásának megelőzése, illetve korrekciója
- A fogyatékoság specifikus, eszközök, módszerek és szokásrendszer kialakítása és használatának elsajátíttatása

- *Mozgásfogyatékos*

A mozgás akadályozottsága környezeti változtatásokkal, akadálymentesítéssel csökkenthető, az óvodának biztosítani kell a szükségleteknek megfelelően – lehetőségeinek figyelembevételével – az akadálymentességet.

Az általános ismereteken túl lényeges, nélkülözhetetlen az adott gyermek megismerése, elsősorban erősségei, pozitívumai, illetve szükségletei a személyiség egészét érintően.

- *Enyhe fokban hallásfogyatékos-nagyothalló gyerekek*

A hallássérült gyermekek nevelésének, fejlesztésének központi feladata a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a beszédérthetőség folyamatos javítása. Fontos, hogy az anyanyelvi- kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységébe is beépüljön, mely fejlesztések eredményeként a nagyothalló gyerekek különböző mértékben közelítik meg halló társaik nyelvi teljesítményét.

- *Enyhe értelmi fogyatékos gyermek*

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodás gyermekkel történő együttnevelés. A spontán tanulást, az együttműködést, a kommunikáció fejlesztését segítik az együttélés élményei, tapasztalatai. Emellett gondoskodni kell a gyógypedagógiai megsegítésről.

- *Értelmileg akadályozott gyermek*

Az értelmileg akadályozott gyermekek óvodai nevelése az időben elkezdett korai fejlesztésre épül. A kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe véve olyan képességfejlesztést kell megvalósítani, amely kellő időt, alkalmat biztosít:

- az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére;

- a minimális kontaktus, kooperációs készség,
 - a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére, a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére, a grammatikai rendszer kiépítésére;
 - az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására;
 - az adekvát játékhasználat elsajátítására;
 - a kognitív funkciók fejlesztésére.
- **A sajátos nevelési igényű gyerekek fejlődésével kapcsolatos dokumentáció**
- *Szülői dokumentumok*- egészségügyi ellátás dokumentumai, szakvélemények, szakértői vélemények
 - *Pedagógiai, pszichológiai dokumentumok*- szakértői vélemény, szakértői javaslat száma, irattári száma
 - *Tanügyi dokumentumok*- egyéni fejlődési napló, egyéni fejlesztési terv, év végi értékelés, jogszabályi előírások
 - *Szakmai dokumentumok*:
 - Alapító Okirat
 - SZMSZ
 - Pedagógiai Program
 - Éves nevelési terv
 - Gyermekvédelmi dokumentumok
 - Esélyegyenlőségi terv
- **A sajátos nevelési igényű gyerekek integrálásának pedagógiai gyakorlata**
- A különböző fogyatékosági típusú gyerekek szakértői vizsgálatának előkészítése
 - A szülők tájékoztatása az őket és gyermeküket megillető jogokról
 - A sajátos nevelési igényű gyerekek kontrollvizsgálatának figyelemmel kísérése
 - A sérülés specifikus szakember alkalmazása, biztosítása
 - Az egyéni fejlesztési tervek elkészítése
 - A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek megszervezése
 - sajátos nevelési igényű gyerekek fejlődésének nyomon követése
- **Az óvodapedagógus, gyógypedagógus feladata a gyermekekkel való foglalkozás során**

- Fokozottabban kell érvényesíteni az egyéni bánásmód, a differenciálás elvét.
 - A sikerélmény biztosítása érdekében a követelése reálisan elérhető legyen, de erőfeszítésre késztesen.
 - A gyermek körében lévő felnőttek egységes követelményt támazzanak a gyermekkel szemben
 - Csak annyit segíteni, amennyit feltétlenül szükséges.
 - A gyógypedagógussal közösen kell kialakítani a napirendet, hogy abba zökkenőmentesen illeszkedjen a szükséges terápia.
 - Probléma esetén közösen (óvónő, segítő szakember, szülő, esetleg más szakember) kell a megoldást megtalálni.
 - Feltétlen figyelmet érdemel az ép közösség abból a szempontból, hogy miként hat rájuk sérült társuk, ki, hogyan tud segíteni, milyen pozitívumokat erősít meg az együttnevelés ép és sérült gyermekben egyaránt.
 - A szülők problémáit közösen (óvodapedagógus, segítő szakember, szülők) kell kezelni, megfelelő időt, helyet kell biztosítani a beszélgetésekre. Tény, hogy az érintett gyermekek szüleinek több meghallgatásra, tanácsra, segítségre van szüksége. A szülőt meg kell erősíteni abban, hogy képes a feladatoknak megfelelni, képes erősségeit a cél érdekében mozgósítani.
 - A gyógypedagógus, az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkezik, segíti a fejlesztést, figyelemmel kíséri a gyermek haladását. Közreműködése kiterjedhet az óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, amely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.
 - Fontos, hogy a fejlesztés folyamatában a szülők sok személyes példamutatást lássanak a pedagógustól, sok biztatásra és türelemre van szükségük, hogy aktívan tudjanak részt venni a fejlesztés folyamatában. A szülők rendszeres és részletes felvilágosítása és állandó megerősítésük a fejlesztés ideje alatt segíti a gyerekek a családba és más közösségekbe való beilleszkedését
- **A gyermekek fejlődésének nyomon követése**
- Óvodába kerüléskor, a befogadás szakaszában
 - A fejlődés nyomon követése az óvodai élet során félévenként
 - A fejlődés áttekintése 5 éves korban
 - Döntés a beiskolázásról 6-7 éves korban

- A gyermekek után-követése fél évig
- DIFER mérés

11. AZ ÓVODAI NEVELÉS SZERVEZÉSE, TERVEZÉSE

Óvodánkban a nevelés a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történik, és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szerveződik. Az óvoda teljes nyitva tartása alatt a gyermekekkel történő tevékenységeket az óvodapedagógus vezeti.

A helyi adottságok és az óvodapedagógusok beállítottsága alapján szervezőnek csoportjaink, melyek lehetnek homogén, részben osztott és vegyes csoportok. A tevékenységek hatékonyságát az óvodapedagógusok felkészültsége, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, egész személyisége határozza meg.

Napirend, hetirend

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A nevelés és ismeretszerzés egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. A cél és feladatok ismeretében a fejlesztést hosszú távon, konkrét formában tervezzük. A gyermekek spontán ötleteinek, tapasztalatainak felhasználását a nevelőmunkánk során fontosnak tartjuk. Biztosítjuk a gyermeki tapasztalatok előre nem tervezhető tartalmának megjelenítését. Nem az ismeretanyag növelése, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítés a célunk. Pedagógiai munkánk rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva tervezzük.

A napirendünk, mely a differenciálás alapja, figyelembe veszi a különböző életkorú, és fejlettségű gyerekek szükségleteit, életkori sajátosságait, a helyi szokásokat, igényeket, a rugalmasság áthatja az egész napi tevékenységet. Nevelési rendszerünk szerves része a szokás

és szabályrendszer kialakítása, mely lehetővé teszi a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát. Fontos az egyes tevékenységek időigényének biztosítása, mely rugalmasan változtatható a körülmények, események hatására. Megnő a játékra, az önfejlesztésre fordított idő. A gyerekeknek lehetőségük van arra, hogy megtanuljanak a közösen kialakított szabályokhoz, szokásokhoz és társaikhoz alkalmazkodni. Bizonyos keretek között döntéseket hozhatnak, ezáltal fejlődik döntéshozó képességük, erkölcsi érzékük. A gyermekek nincsenek időhatárok közé szorítva, van idejük elmélyedni a tevékenységekben.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Célunk:

- A gyerekeknek a megfelelő feltételek biztosítása mellett lehetőségük nyíljon arra, hogy a meglévő fejlettségi szintjükről, egyéni tempójukban haladva fejlődjenek.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A szülők tájékoztatása arról, hogy a folyamatos napirend keretei között a 3-4 éves nevelési folyamatban a gyerekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve kialakulnak azok a képességek, melyek az iskolai tanulásra alkalmassá teszik őket.
- A játék, mint elsődleges tevékenység, a nevelésben első helyre állítása, szolgálva a gyerekek megfelelő módon történő fejlődését, fejlesztését.
- A gyermekek megismerése, ennek dokumentálása, nyomon követés

A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki a csoport életkorához igazodva, figyelembe véve a kötött időpontokat (pl. ebéd, pihenés, stb.).

A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja.

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő. Lehetőséget nyújt a szokás- és szabályrendszer kialakításához, a gyermekek napi életének megszervezéséhez. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermekek életének észrevétlen szabályozója legyen. A hetirendnek is igazodni kell az évszakokhoz, az aktuális tevékenységekhez, a váratlan eseményekhez.

Nem mondunk le nyáron sem a gyermekek fejlesztéséről, ebben az időszakban is biztosítjuk a feltételeket a mindennapi szabad levegőn való tartózkodáshoz, kellemes közérzetük megteremtéséhez.

A tevékenységi formák szervezési jellemzői

Az óvodai tevékenységek szervezésénél biztosítjuk a gyermeki jogokat, figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét. Mindezek kielégítésére, indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk.

Tevékenységek szervezésénél a játékot tekintjük a kiindulópontnak. Itt valósulnak meg a különböző fejlesztési feladatok. Biztosítjuk a kötetlenséget, mely lehetővé teszi a szabad játékot, a tevékenységek szabad megválasztását.

A tevékenységek közül egyedül a mozgásfejlesztést célzó testnevelést szervezzük kötött formában.

Az óvoda szakmai dokumentumai

- *Köznevelési Törvény*
- *Óvodai nevelés Országos Alapprogramja*
- *Óvodánk Pedagógiai programja* az intézmény első számú dokumentuma. Az abban megfogalmazott célokat, feladatokat az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján határoztuk meg. Programunk fő irányvonalát az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott elvek adják. Az óvodai nevelésünk a nevelőtestület által elfogadott, a főigazgató által jóváhagyott pedagógiai program alapján valósul meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szerveződik meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.
- *Az óvoda éves munkaterve* az intézmény pedagógiai- működési terve.

Tartalma:

- Bevezető
- Az új nevelési év feladatai – átfogó, fő feladatok
konkrét feladatok
- Kapcsolattartás: külső, belső kapcsolatok, szakmai információk áramlása

- A nevelőmunka ellenőrzése, elemzése, értékelése: a vizsgált területek tartalma, kire terjed ki, időpontok, módszerek
- Egyéb szolgáltatásokat: tartalma, célja, a közreműködők köre
- A nevelőtestületi értekezletek: témája, időpontjai
- Gyermekvédelmi munkaterv
- Munkarend
- Csoportok beosztása
- *csoportnapló*

Tartalma:

- a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három–négyéves, a négy–ötéves, az öt–hatéves a hat–hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban, nevelési éven belüli időszakonként
- a nevelési feladatokat,
- a szervezési feladatokat,
- a tervezett programokat és azok időpontjait,
- a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,
- az értékeléseket,
- a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt,
- a feljegyzést a csoport életéről

Tervezési időkerete: folyamatos

- A *gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció* a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlődési szintjét, a fejlődés ütemét, a differenciált nevelés irányát.

Tartalma:

- Az óvodába kerülő gyermek anamnézise
- A gyermek fejlődésének mutatói (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-mozgásfejlődés), valamint az óvodai pedagógiai programban meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyelések
- A gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések, elért eredmények
- Szakértői bizottság vizsgálatainak megállapításai, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatai, a felülvizsgálat megállapításai
- szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések

12. AZ ÓVODA ESZKÖZRENDSZERE

Megnevezés	Rendelkezik	Hiányzik	Megjegyzés
I. Helyiségek			
csoportszoba	Igen-3		
tornaszoba	nem		
logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	Igen 1	-	-
játszóudvar	Igen 1	-	-
főigazgatói iroda	1	-	-
nevelőtestületi szoba	nem		
orvosi szoba	nem	-	Az óvodában alakítottunk ki olyan helyet, ahol a beteg gyermeket szükség szerint el tudjuk helyezni
gyermeköltöző	Igen 3		A gyermekek a folyosón öltöznek
gyermekmosdó, WC	Igen 2		Egy mosdót kettő csoport használ
<i>Kiszolgálóhelyiségek</i>			
felöltöző	Igen	-	-

tálaló konyha	Igen1	-	-
melegítőkonyha	Igen1		
tálaló- mosogató	nem	-	-
felnőtt mosdó	Igen-1	-	-
felnőtt WC	Igen1	-	-
szertár	Igen-1	-	-
raktár	Igen-1	-	-
II. Helyiségek bútorzata és egyéb felszerelési tárgyak			
<i>Eszközök, felszerelések</i>			
óvodai fektető	Igen- 80	-	cseréjük folyamatos
gyermekszék	Igen-80	-	-
gyermekasztal	Igen 15	-	-
fényvédő függöny	Igen-26	-	-
szőnyeg	Igen-6	-	-
játéktartó szekrény	Igen-6	-	-
fektető tároló	Igen-3	-	-
élősarok állvány	nem	-	-
hőmérő	Igen3	-	-
óvodapedagógusi asztal	Igen-3	-	-

felnőtt szék	Igen-9	-	-
eszköz előkészítő asztal	Igen-3	-	-
textiltároló szekrény	Igen-3	-	-
edény-és evőeszköz tároló szekrény	Igen-3	-	-
szeméttartó	Igen-3	-	-
<i>Tornaszerek</i>			
tornapad	Igen6	-	-
tornaszőnyeg	Igen-1	-	-
bordásfal	Nem	-	-
óvodai többfunkciós mászó készlet	Igen-2	-	-
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	Igen	-	-
<i>Logopédia</i>			
a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök			a nevelési program szerint
tükör	Igen-1	-	-
asztal	Igen1	-	-
szék	Igen-5	-	-

Madocsa Csillagvirág Óvoda és Mini Bölcsőde

☎: 7026 Madocsa, Paksi út 19.

✉: madocsaovi@gmail.com ☎: 06-75/330-074

szőnyeg	Nem	-	-
<i>Játzóudvar</i>			
kerti asztal	Igen-3	-	-
kerti pad	Igen-3	-	-
babaház	Igen1	-	-
udvari homokozó	Igen2	-	-
takaróháló	Igen-2	-	-
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő eszközök	Igen3	-	-
<i>főigazgatói iroda</i>			
íróasztal, szék	Igen-1	-	-
tágyalóasztal	Nem	-	-
telefon	Igen-1	-	-
könyves szekrény	Igen-1	-	-
iratszekrény	Igen-1	-	-
számítógépasztal, szék	Igen2	-	-
fax	nem	-	-
számítógép, nyomtató	Igen-1	-	-
könyvtári dokumentumok	Igen 50	-	-

<i>Gyermek öltöző</i>			
öltöző rekesz, ruhatároló fogas	Igen75	-	-
öltöző pad	Igen9	-	-
<i>Gyermekmosdó, WC</i>			
törölközőtartó	Igen-75	-	-
falitükör	Igen1	-	-
hőmérő	Nem	-	-
fogmosó tartó	Nem	-	-
III. Tisztálkodási és egyéb felszerelési tárgyak			
egyéni tisztálkodó szerek	Igen-74	-	-
tisztálkodó felszerelések	Igen-	-	-
fésűtartó	Nem	-	-
törölköző	Igen-	-	Szülők által biztosított
terítő	Igen	-	-
takaró	Igen	-	Szülők által biztosított
ágynemű huzat, lepedő	Igen	-	Szülők által biztosított

IV. Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök			
szennyes ruha tároló	nem	-	-
mosott ruha tároló	nem	-	-
mosógép	igen-1	-	-
vasaló	Igen-1	-	-
vasalóállvány	Igen-1	-	-
szárítóállvány	Igen-1	-	-
takarítóeszközök	Igen	-	-
kerti munkaeszközök, szerszámok	Igen	-	-
hűtőgép	Igen-1	-	-
porszívó	Igen-1	-	-
V. A nevelőmunkát segítő játékok, egyéb eszközök			
<i>Különféle játékformák eszközei</i>			
Kesztyű és botbábok, fa, karton, textil alapanyagok, jelmezek	Igen30	-	-

- fa és műanyag építőelemek, lego, várépítő	Igen30	-	-
- A különböző szerepjátékokhoz kiegészítő kellékek: Tűzoltó felszerelés, autók, boltos játék, orvosos játék kellékei, babaszobai, babakonyhai játék kellékei, horgászbótok, vízi terepasztal +közlekedési eszközök	Igen30		-
babák, műanyag és plüssállatok, (vadon, vízben élő állatok, háziállatok, azok élőhelyeinek kialakításához szükséges kiegészítő kellékek) autók, vízi - légi- szárazföldi közlekedési eszközök, jelzőlámpák,	Igen30	-	-

közlekedési táblák, társasjátékok stb.			
kézi szerszámok, kalapácsok, fűrészek, szögek, smirgli	Igen28		a
- Gyöngyfűzők, pötyi, kézvezető játékok, finom motorikát fejlesztő eszközök	Igen28	-	-
<i>Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök</i>			
Tini kondi	-		-
Kéz és lábnyom készlet	Igen	-	-
- Trambulín, zsámolyok,	Nem	-	-
-Gyöngyfűzők, pötyi, kézvezető játékok, finommotorikát <i>fejlesztő eszközök</i>	Igen28	-	-
- különböző méretű labdák, zsinóros labdák, karikák, ejtőernyő,	Igen30	-	-

-A csoport szobában, játékidőben is használható mozgásfejlesztő, egyensúlyozó játékok biztosítása pl. egyensúlyozó korong, bújócskás alagút, hintáztatók stb.	Igen10	-	-
Bólyák, rudak, karikák	Igen 30	-	-
Gyermekméretű közlekedési eszközök	Igen 9	-	-
- lépegetők, rollerek, kismotorok	Igen	-	-
- udvari hinták, mászókák	Igen5	-	-
- homokozó keret, takaróponyva, homokvárépítő kellékek,	Igen3	-	-
<i>Ének, zene, énekes játékok eszközei</i>			
- Hallást és ritmusérzéklet fejlesztő hangszerek: Csörgők, dobok	Igen28	-	-

triangulum, cintányér, csengők, stb. madárhang sípok,			
Hang és képhordozók	Igen28	-	-
<i>Az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei</i>			
- képes lottók,	Igen	-	-
Képes könyvek, leporellók, mesekönyvek	Igen28	-	-
<i>Értelmi képességeket (érezkelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök</i>			
- Puzzle, memória játékok	Igen	-	-
Érzékelést fejlesztő játékok:	Igen	-	-

- látás - hallás - tapintás - szaglás - mozgásérzékelést fejlesztő speciális játékok - fejlesztő CD-k,			
- szem-kéz koordinációt fejlesztő játékok	Igen	-	-
- Minimat, logikai készlet, kártyák stb.	Igen	-	-
<i>Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka)</i>			

Ollók, hurkapálcák, különböző méretű ecsetek, papírok, ragasztók, zsírkréták, színes ceruzák, filctollak, tempera, vízfesték, gyurma- formázásásegítő eszközök, hurkapálca, fonalak, textíliák, - mintalyukasztók, fakanalak, parafa alapanyagok, hungarocell, krepp- papír	Igen	-	-
<i>Természeti- emberi- tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok</i>			
- Applikációs készlet, állat és növény dominók, képes lottók, szerepjáték eszközei, építőjáték és azok kiegészítő elemei (állatok, növények, játékszerszámok	Igen	-	-

nagyítók	Igen	-	-
Távcső, nagyító,	Igen	-	-
<i>Munka jellegű tevékenységek eszközei</i> -Gyermek méretű kapák, gereblyék,			
vödrök, lapátok, söprűk, kosarak, kalapácsok, fűrészek,	Igen	-	-
talicskák, öntözőkannák, kiskocsi	Igen	-	-
VI. Egészség és munkavédelemi eszközök			
Ételminta tartók.	Igen	-	-
Mentőláda	Igen-1	-	-
Tűzoltó készülék	Igen	-	-
munkaruha	igen	-	-
védőruha	igen	-	-

13. LEGITIMÁCIÓ

<p>Az intézmény OM azonosítója</p> <p style="text-align: center;">203233</p>	<p>Az Nkt. 26.§ (1) bek. alapján készítette az igazgató a nevelőtestület bevonásával.</p> <p style="text-align: center;">..... főigazgató aláírása, Ph</p>
<p>Legitimációs eljárás -Az érvényességet igazoló aláírások</p>	
<p>Az Nkt.70.§ (3) bek. és a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 117.§ (1) bek. értelmében a nevelőtestület</p> <p style="text-align: center;">..... /202..... jegyzőkönyvi határozattal <i>jogkörét gyakorolta</i></p> <p style="text-align: center;">..... nevelőtestület nevében</p>	
<p>20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 128.§ (6) bekezdése alapján A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat <i>közreműködésével készítette el</i></p> <p style="text-align: center;">..... iskola-egészségügyi szolgálat/védőnő Ph</p> <p>Intézményünk nem alkalmaz óvodapszichológust.</p>	
<p>Az Nkt. 26.§ (1) bek., és 83.§ (2) bek. g) pontja alapján a pedagógiai programot a <i>fenntartó</i></p> <p style="text-align: center;">a/202..... határozatszámon <i>jóváhagyta:</i></p> <p style="text-align: center;">..... fenntartó képviselőtében Ph</p>	
<p>A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 82.§ (2) bek. és 122.§ (9) bek. alapján a szülői közösség a <i>tájékoztatást megkapta, véleményt nyilvánított</i></p> <p style="text-align: center;">..... a szülői közösség/szülői szék képviselőtében</p>	
<p>A dokumentum jellege: nyilvános (20/2012.EMMI r. 82.§ (3) bek.) Megtalálható Madocsa Község honlapján</p>	<p>Érvényes: A kihirdetés napjától 202..... visszavonásig</p>
<p>Területi hatálya:</p>	<p>Személyi hatálya:</p>
<p>Verziószám:...../202... (ahányadik módosítása a programnak)</p>	<p>Iktatószám: Készült:.....eredeti példány</p>